

บทที่ 3

สันติภาพในอิสลาม

- 3.1 ความหมายของสันติภาพ
  - 3.1.1 ความหมายสันติภาพทั่วไป
  - 3.1.2 ความหมายสันติภาพในอิสลาม
- 3.2 ความสำคัญของสันติภาพ
  - 3.2.1 สันติภาพในมิติของชื่อและสัญลักษณ์
  - 3.2.2 สันติภาพในมิติของหลักความเชื่อและหลักปฏิบัติทางศาสนบัญญัติ
  - 3.2.3 สันติภาพในมิติของความสัมพันธ์กับชนต่างศาสนา
  - 3.2.4 สันติภาพในมิติแห่งความสัมพันธ์ด้านการเมือง
  - 3.2.5 สันติภาพในมิติของบทลงโทษ
  - 3.2.6 สันติภาพในมิติของความสัมพันธ์กับชนต่างศาสนิกคู่สันติภาพและการร่วมมือกัน
- 3.3 แหล่งกำเนิดสันติภาพ
  - 3.3.1 อัลกุรอาน แหล่งบังเกิดของสันติภาพ
  - 3.3.2 อิสลามคือสันติภาพสากล
  - 3.3.3 ความรู้และความเข้าใจแก่นแท้ของอิสลามคือรากฐานแห่งสันติภาพ
  - 3.3.4 ความยุติธรรม คือ รากฐานของสันติภาพ
- 3.4 ความสัมพันธ์ต่างๆ คือเงาสะท้อนอุดมการณ์สันติภาพในอิสลาม
  - 3.4.1 อิสลามกับการคุ้มครองและเคารพในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์
  - 3.4.2 สงครามทางออกสุดท้ายและความจำเป็นอันหลีกเลี่ยงไม่ได้
  - 3.4.3 อิสลามห้ามทหารมุสลิมฆ่าประชาชนผู้บริสุทธิ์
  - 3.4.4 อิสลามเรียกกร้องเชิญชวนสู่สิ่งที่สง่างาม

3.1 ความหมายของสันติภาพ

3.1.1 ความหมายสันติภาพทั่วไป

สันติภาพ สามารถเรียกได้ว่าเป็นสภาวะแห่งความสันติหรือไม่มีการโต้เถียงอย่างรุนแรงกันเกิดขึ้น "สันติภาพ" ใช้อธิบายการยุติแห่งความขัดแย้งอย่างใช้ความรุนแรง สันติภาพอาจหมายถึงสถานะแห่งความเงียบหรือความสุข สันติภาพสามารถนำมาใช้อธิบายความสัมพันธ์ของผู้คนที่มีความเคารพ ความยุติธรรมและความหวังดี สันติภาพอาจจะอธิบายการปลดปล่อย ความเงียบ ความเข้าใจในสันติภาพสามารถนำมาใช้ในผู้คนที่ได้เช่นเดียวกัน ในกรณีที่มีผู้ที่ไม่ขัดแย้งกับจิตใจของตนเองแต่อย่างไรก็ตาม ความเข้าใจและคำจำกัดความของคำว่า "สันติภาพ" จะแปรผันไปตามแต่ภูมิภาค วัฒนธรรม ศาสนา และสาขาวิชาที่เรียนด้วย(เสาวนีย์ จิตต์หมวด, 2546 : 36)

คำว่าสันติภาพในภาษาฮีบรู คือ Shalom เป็นคำกล่าวทักทายกันในปาเลสไตน์ สมัยของพระเยซูเจ้า ที่แสดงออกถึงความปรารถนาดีให้แก่ผู้รับว่า ขอให้ปลอดภัยในพระคัมภีร์ของชาวยิว shalomหมายถึง ความผาสุก ซึ่งเป็นการขอให้คุณได้รับพระพรในสิ่งที่ดี หรือในพื้นที่ของมุสลิม คำว่า Salaam คือสันติภาพ ซึ่งเป็นคำที่ใช้ทักทายเมื่อเจอกัน หมายถึงขอให้สันติอยู่กับท่าน ซึ่งแสดงออกถึงความปรารถนาดีที่มีต่อกัน “สันติภาพนั้นเกิดจากการตื่นตัวของผู้คนในแต่ละชุมชนที่จะสร้างสังคมแห่งสันติสุขในบริบทของแต่ละชุมชนเอง”ในภาษาสเปน คำว่า สันติภาพ (Paz) สามารถใช้ในรูปของพหูพจน์ได้ เพราะฉะนั้นความหมาย ของคำว่า“Paces”นั้นก็คือความหลากหลายของสันติภาพ สันติภาพในหลากหลายบริบท และรูปแบบของสันติภาพที่สร้าง(ทูตสันติภาพและคณะ, 2552 : 3)

คำว่า “peace”ในภาษาอังกฤษ คำว่า “paix”ในภาษาฝรั่งเศส คำว่า “pace” ในภาษา อิตาลีและคำว่า “paz” ในภาษาโปรตุเกสและสเปน มาจากรากศัพท์ภาษาละตินว่า “pax” หรือ “paics” ตามความเห็นของนักประวัติศาสตร์คำว่า“pax”ถือกำเนิดขึ้นในจักรวรรดิโรมันคำคำนี้หมายถึง ช่วงเวลาที่ไม่มีความขัดแย้งหรือสงครามกลางเมือง Santo Agostinho ซึ่งเป็นบิชอปในนิกายแคทอลิกในศตวรรษที่ 4 ได้ให้นิยามคำว่า “Paz” ไว้ว่าหมายถึง ความสงบเรียบร้อย(ทูตสันติภาพและคณะ, 2552 : 2)

สันติภาพ คือความร่มเย็น ความรู้สึกที่ว่าผู้คนในสังคมอยู่ด้วยกันอย่างไม่หวาดระแวงมีความมิตรไมตรีต่อกัน ความเกลียดชังให้ผลเป็นทุกข์ ความรักให้ผลเป็นสุขเมื่อเราเชื่อว่าสันติภาพเป็นสิ่งที่อยู่ข้างใน อยู่ตรงกลางจิตใจ เราต้องตัดสินใจว่าต้องการให้พื้นที่ข้างในจิตใจของเราเป็นพื้นที่ของความเกลียดชัง หรือความรักมนุษย์ทุกคนน่าจะตัดสินใจเลือกได้(พงศกรามพันธ์บุรณะ, 1997 : 17)

สันติภาพ คือ สิ่งที่เกิดจากความขัดแย้งจากคนสองคนที่ไม่สามารถยอมรับความแตกต่างกันได้ทำให้เกิดความขัดแย้งถึงความรุนแรง เพื่อให้เกิดสันติภาพ ความหมายสันติภาพอาจแบ่งออกหลายๆ ความหมายที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

- 1) ความสงบ, ความราบคาบ (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน)
- 2) สันติภาพคือ สภาวะการณ์ซึ่งบุคคลต่างๆ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบ ในลักษณะประนีประนอม และเมื่อมีปัญหาข้อขัดแย้งใดๆ เกิดขึ้น ก็ใช้เฉพาะสันติวิธีเท่านั้น ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว สันติภาพ จะเกิดขึ้น ถ้าทุกคนลดความระแวงต่อกันไว้วางใจกัน และมีความจริงใจ เมตตารักใคร่กัน(ทูตสันติภาพและคณะ, 2552 : 1)

คำว่า “สันติภาพ” อาจสรุปได้ว่า “การที่สังคมใช้ชีวิตอยู่อย่างที่เราเป็นแล้วไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อนไม่เอาเปรียบกัน ไม่ระแวงต่อกัน เคารพในความคิดที่แตกต่างกัน และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ความปรองดอง ที่จะนำสู่ความสุขและรอยยิ้ม และสังคมอยู่รอดได้ด้วย ความยุติธรรม

3.1.2 ความหมายสันติภาพในอิสลาม

3.1.2.1 ความหมายสันติภาพเชิงภาษาศาสตร์

อิบน์ มัณซุร (Ibn Manzur) ได้อธิบายคำว่า “สันติภาพ” มาจากรากศัพท์ภาษาอาหรับว่า (س ل م) ตัวอักษร 3 ตัว ดังปรากฏในอัลกุรอานว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَآفَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴾

(البقرة : الآية 208)

ความว่า : “บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงเข้าอยู่ในความสันติโดยทั้งหมด และจงอย่าตามบรรดาก้าวเดินของชัยฏอนแท้จริงมันคือศัตรูที่ชัดเจนของพวกเจ้า”

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : อายะฮ์ 208)

คำว่า “สะลาม” หรือ “สันติ” คำที่ถูกกล่าวถึงอย่างมากมายในอิสลาม หนึ่งในคุณลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์และความโดดเด่นของอิสลามก็คือการให้ความสำคัญกับคำว่า “สะลาม” ซึ่งมีความหมายว่า “สงบ สันติ ผ่องแผ้ว ปลอดภัยและมีความสุข” คำนี้จะถูกกล่าวถึงบ่อยครั้งในอัลกุรอานและอัลหะดีษ ในทุกบริบทและมิติ หนึ่งในนั้นเป็นพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงประทานศาสนานี้ ก็คือ “อัสสะลาม” หมายถึง ผู้ทรงให้ความปลอดภัย เพราะพระองค์ทรง

ประสงค์จะให้เกิดความปลอดภ้ยความสุขและสงบผ่องแผ้วแก่จิตใจมวลมนุษยชาติทั้งหลาย โดยการประทานศาสนบัญญัติอันบริสุทธิ์ ให้มวลมนุษย์ได้ยึดถือและปฏิบัติ ดังนั้น ผู้ที่ชูรงศาสนา นี้ไม่ว่าจะเป็นมุสลิม อูละมาฮ์ ผู้รู้ นักคอะวะฮ์ (นักเผยแผ่ศาสนา นักกิจกรรมและนักเคลื่อนไหวเพื่ออิสลาม) ล้วนเป็นผู้ที่ชูรง “สะลาม (สันติ)” และ “ความปลอดภ้ยอันนิรันดร์” ไปมอบแก่คนทั้งโลก ในการอธิบายถึงภารกิจของบรรดาเราะสูลก่อนหน้านั้น (ฮามีดะห์ฮาซัน โตะมะ, 2556 : 296 อ้างถึงใน Ibn Manzur, n.d : 6 / 354)

3.1.2.2 ความหมายสันติภาพเชิงวิชาการ

อิสลามเป็นศาสนาแห่งความเมตตา เป็นคำสอนที่แผ่แผ่ความเมตตาแก่ชาวโลกและความผาสุกอันนิรันดร์กาล ครอบคลุมที่มนุษย์ยึดมั่น ในศาสนบัญญัติของอิสลามและทางนำของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เพื่อคงไว้ซึ่งสันติภาพที่ยั่งยืนและถาวร อิสลามได้วางหลักการและแนวคิดอันนำไปสู่กระบวนการสร้างสันติภาพ ซึ่งความหมายสันติภาพเชิงวิชาการ มีความหลากหลายและมีมิติต่างๆ (ฮามีดะห์ฮาซัน โตะมะ, 2556 : 297)

สันติภาพจะเกิดขึ้นได้นั้น บรรดามนุษย์ทั้งหลายจะต้องมีหลักอะกีดะฮ์ (หลักศรัทธา) ที่ถูกต้อง เทียงตรงคือ การศรัทธาหรือการอิมานต่ออัลลอฮ์ ﷻ คือการศรัทธาอย่างเชื่อมั่นต่อการมีอยู่จริงของอัลลอฮ์ ﷻ ความสงบสุขของจิตใจที่มีต่อประการนี้เป็นความสงบที่สามารถเห็นได้จากผลที่ปรากฏออกมาทางการประพฤติปฏิบัติของมนุษย์ เครื่องยึดต่อข้อบังคับใช้ของอัลลอฮ์ ﷻ และออกห่างสิ่งที่เป็นข้อห้ามทั้งหลายดังกล่าวคือ รากฐานของอะกีดะฮ์ (หลักศรัทธา) อิสลาม และแก่นสารที่เป็นหลักสำคัญของมัน และเป็นบรรทัดฐานหรือหลักสำคัญ อันเป็นที่มาของบรรดาองค์ประกอบของอะกีดะฮ์ (หลักศรัทธา) ทั้งหมดอีกด้วย (อิสมาอีลลูตฟี จะปะเกีย, 2004 : 15)

มนุษย์จะต้อง ยอมรับกฎเกณฑ์ของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ได้วางไว้ และได้มีการปฏิบัติ ถ้าหากไม่มีการปฏิบัติตามที่กฎเกณฑ์ได้วางไว้ สันติภาพก็จะไม่เกิดขึ้น สันติภาพในอิสลาม คือการปฏิบัติตามที่กฎระเบียบในการดำรงอยู่ของสรรพสิ่งทั้งหลาย โดยเฉพาะมนุษย์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกสร้างที่มีความประเสริฐมากที่สุด ที่อัลลอฮ์ ﷻ ให้ความสำคัญมากกว่าสรรพสิ่งอื่นๆ โดยมีหลักฐานมากมาย เช่น อัลลอฮ์ ﷻ ได้สร้างสรรพสิ่งในโลกนี้ เพื่อให้ประโยชน์สำหรับมนุษย์ และอัลลอฮ์ ﷻ ได้แต่งตั้งมนุษย์นั้นเป็นเคาะลีฟะฮ์บนโลกนี้ ไม่ใช่ละลาอิกะฮ์ และมนุษย์นั้นมีการทดสอบอย่างมากมาย โดยแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน มนุษย์คนไหนที่ปฏิบัติตามก็จะพบกับคำว่า สันติภาพ (อิสมาอีลลูตฟี จะปะเกีย, 2007 : 28)

ในปัจจุบันนี้ เราจะพบว่า ในสังคมบ้านเราหรือสังคมโลกเกิดความวุ่นวายหาความยุติธรรมไม่ได้ มีความสับสนมากมายในโลกนี้ ก็เพราะว่า มนุษย์นั้นไม่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ อย่าง

จริงๆ และมนุษย์ที่ศรัทธาแล้วก็ไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กฎระเบียบที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสไว้ในอัล-กุรอ่าน โดยที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

อัลลอฮ์ ﷻ ทรงเป็นผู้กำหนดให้คนๆ หนึ่งให้เกิดสันติภาพได้ หากมนุษย์ต้องการสันติภาพ โดยการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ อย่างจริงๆ จังๆ ด้วยการปฏิบัติตามอัลกุรอ่านและอัซสุนนะฮ์ของท่านนบีและซารีอะฮ์(กฎหมายอิสลาม)ก็เป็นสุนนะฮ์ที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้เหมือนกัน ทุกสิ่งที่เป็นสิ่งที่ยืนยันต่อความเอกภาพของอัลลอฮ์ ﷻ เพื่อให้มนุษย์ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ นี่คือนักมหัศจรรย์ที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้สร้างให้มนุษย์ เช่นการสร้างท้องฟ้า แผ่นดิน พืชพันธุ์ต่างๆ ดังนั้นหลักการแรก คือหลักการเตฮีด ที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้

3.2 ความสำคัญของสันติภาพ

ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่เรียกร้องความยุติธรรม สันติภาพ และการยึดมั่นในหลักการแห่งความรัก ความเข้าใจที่เอื้ออาทรระหว่างมนุษย์ อิสลามปฏิเสธแนวความคิดที่สุดโต่งและความรุนแรงโดยสิ้นเชิง และอิสลามเป็นศาสนาแห่งสันติภาพและใฝ่หาความสันติ ฉะนั้นอิสลามจึงสอนให้ธำรงไว้ซึ่งสันติภาพกับทุกศาสนิกชน อิสลามยอมรับในความแตกต่างของมนุษยชาติที่มาจากรบรพบุรุษเดียวกัน การแบ่งเป็นก๊ก เป็นเหล่า โดยพื้นฐานของสีผิวและภาษามิใช่เป็นอุปสรรคที่จะให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมไม่ได้ (อิสมาอีลลูตฟี จะปะเกีย, 2004 : 16)

นับตั้งแต่เหตุวินาศกรรม 11 กันยายน 2001 โลกยังคงดำเนินอยู่กับผลกระทบและข้อกล่าวอ้างต่างๆ ที่เป็นผลพวงจากเหตุการณ์ดังกล่าว เหตุการณ์ซึ่งเป็นที่รับไม่ได้ของทุกฝ่ายได้กลายเป็นข้ออ้างที่ใหญ่ที่สุดสำหรับผู้เป็นปฏิปักษ์กับอัลลอฮ์ ﷻ ในการปะทุไฟแห่งการทำสงครามอันยืดเยื้อยาวนานและการปราบปรามกลุ่มองค์กรอิสลามต่างๆ ซึ่งรวมทั้งสถาบันการศึกษาอิสลามทุกระดับ ไม่เว้นแม้แต่เหล่ามุสลิมที่เคร่งครัดในศาสนาของพวกเขา และไม่ยอมจำนนตนเว้นแต่ต่อพระผู้เป็นเจ้าความเอเกะและเปี่ยมด้วยคุณลักษณะแห่งสันติ ด้วยวิธีการกล่าวหาใส่ร้ายว่าเป็นผู้ก่อการร้าย และถูกขึ้นบัญชีว่ากลุ่มของพวกเขาเป็นที่ต้องเฝ้าระวังและเป็นอันตรายต่อสังคมโลก ซึ่งจำเป็นต้องกำจัดให้สิ้นอย่างถอนรากถอนโคน (ขออัลลอฮ์ ﷻ ทรงปกป้องช่วยเหลือด้วยเถิด) (อิสมาอีลลูตฟี จะปะเกีย, 2004 : 20)

นับเป็นกฎเกณฑ์ดั้งเดิมของอัลลอฮ์ ﷻ ประการหนึ่ง นั่นคือการส่งบรรดาศาสนทูตลงมาด้วยความเที่ยงแท้ และให้ผู้ละเมิด ตลอดจนบรรดาผู้ยุติธรรมแสดงปฏิกิริยาเป็นปฏิปักษ์กับศาสนาและเหล่าศาสนทูตของอัลลอฮ์ ﷻ และปรึษาหาวิธีระหว่างกันด้วยท่าทหยังโยส ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่พ้นสำหรับผู้ที่เดินบนเส้นทางแห่งแสงสว่างและการชี้นำจากพระผู้เป็นเจ้านอกเสียจากจำเผชิญหน้า ด้วยการประกาศความจริง ชี้แจงทางนำ และสร้างสันติภาพ รวมทั้งได้แย้ง

ความเท็จ ชำระสิ่งบิดเบือน ขจัดข้อกล่าวหา และยับยั้งการละเมิดที่อยู่ดีธรรมให้สิ้น(ซุนนัตที่รามา ฏกลาง และคณะ, 2553 : 67)

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ให้ความมั่นใจแก่ผู้ใกล้ชิดพระองค์ว่า แท้จริงแล้วอุบายต่างๆ ของมารร้ายนั้นอ่อนแอหนัก และแผนการต่างๆของผู้โอหังถึงแม้จะยิ่งใหญ่และยาวนานเพียงใด ก็จะไม่เป็นผลกับใครนอกจากต้องกลับไปก่อผลเสียกับตัวเองในที่สุด

3.2.1 สันติภาพในมิติของชื่อและสัญลักษณ์

นับเป็นสิ่งที่ปราศจากข้อสงสัยใด ๆ ว่าอิสลาม คือ ศาสนาที่ดำรงไว้ซึ่งความกรุณาปรานี เป็นคำสอนแห่งสันติภาพ และครองอันเที่ยงตรงไม่มีผู้ใดที่ได้แย้งในสัจธรรมดังกล่าว เว้นแต่ผู้ที่ไม่ประสา และไม่รู้จักจริงในคำสอนของอิสลาม ผู้มีอคติหรือผู้โอหังที่ไม่ยอมรับความจริงและไม่ยอมจำนนต่อหลักฐาน ในฐานะของมุสลิมคนหนึ่งผู้เขียนไม่เคยพบคำสอนหรือศาสนาใด ๆ บนโลกนี้ที่ยึดมั่นในเรื่องสันติภาพทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ที่สมบูรณ์และประเสริฐมากกว่าที่ปรากฏในคำสอนของอิสลาม สันติภาพที่แท้จริงจะไม่เกิดขึ้นยกเว้นด้วยครองแห่งอิสลามเท่านั้น จึงใคร่ขอถือโอกาสเชิญชวนผู้อ่านผู้มีเกียรติทุกท่านให้ศึกษาทำความเข้าใจ พร้อมน้อมรับอิสลามเป็นวิถีแห่งการดำเนินชีวิตอันแท้จริง(อิสมาอีลลุดฟี จะปะเกีย, 2004 : 24)

สิ่งหนึ่งที่สามารถยืนยันว่า อิสลามคือศาสนาแห่งสันติภาพ คือการที่อัลลอฮ์ ﷻ ขนานนามศาสนาว่า“อิสลาม”อันมีรากศัพท์จากคำว่า“อัส-ลิม”อันหมายถึง“สันติภาพ”ดังที่พระองค์ได้มีคำรัสว่า

﴿ إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ ... ﴾

(آل عمران : الآية 19)

ความว่า : “แท้จริงศาสนาแห่งอัลลอฮ์ ﷻ คืออิสลาม”

(อาลาอิมรอน : อายะฮ์ 19)

อัลลอฮ์ ﷻ ยังได้ตรัสไว้อีกว่า

﴿ وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴾

(آل عمران : الآية 85)

ความว่า : “และผู้ใดแสวงหาศาสนาอื่นนอกเหนือจากอิสลามแล้วแน่ว่า การงานของเขาจะไม่ถูกรับและในปรโลกเขาจะอยู่ในหมู่ผู้ขาดทุน”

(อาลาอิมรอน : อายะฮ์ 85)

ผู้ใดที่ไต่ตรองโองการดังกล่าวจะพบว่า สันติภาพในศาสนาอิสลาม คือ สันติภาพที่จะไม่พบกับความขาดทุนและความโศกเศร้าในภายหลังไม่ว่าจะเป็นบนโลกนี้หรือโลกหน้าไม่

เพียงเท่านั้น อัลลอฮ์ ﷻ ยังได้ขนานนามผู้ที่ยึดมั่นในศาสนาที่ว่า“มุสลิมิน” ตั้งแต่ยุคศาสนทูตคนก่อนๆ จนถึงศาสนทูตคนสุดท้ายคือมุฮัมมัด ﷺ ผู้กำเนิดในปี ค.ศ. 570

อิสลาม คือศาสนาที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงโปรดปรานและประทานให้เป็นวิถีแห่งการดำเนินชีวิตสำหรับบ่าวผู้ใฝ่คุณธรรมทั้งหลายของพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงพอพระทัยบรรดาผู้ที่ยึดมั่นในอิสลามทั้งในโลกนี้และโลกหน้า(อิสมาอีลตุคฟี จะปะเกีย, 2004 : 28) อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿... الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَمَّمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا

﴿...

(المائدة : الآية 3)

ความว่า : “วันนี้(หมายถึง ณ วันชุมนุมที่ทุ่งอะเราะเษในพิธีหัจญ์ปีสุดท้ายของชีวิตท่านบีมุฮัมมัด ﷺ) ข้าได้ทำให้ศาสนาของพวกเจ้าสมบูรณ์แล้ว และข้าได้มอบการประทานของข้าแก่พวกเจ้าอย่างครบถ้วนและข้าพอใจให้อิสลามเป็นศาสนาของพวกเจ้า”

(อัลมาอิดะฮ์ : อายะฮ์ 3)

ดังนั้นจึงเป็นที่ประจักษ์ว่า ท่านศาสนทูตมุฮัมมัด ﷺ มิได้จากโลกนี้ไป เว้นแต่ได้นำบทบัญญัติแห่งอิสลามมาเผยแพร่แก่มวลมนุษยย์ไว้อย่างครบถ้วน

สมบูรณ์ที่สุดแล้ว ความครบถ้วนและความสมบูรณ์แบบของบทบัญญัติอิสลาม เป็นสิ่งที่เพียงพอแล้วต่อการสถาปนาสันติภาพทั้งในโลกนี้และโลกหน้าอิสลามคือการนอบน้อมมอบตนแก่อัลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงอภิบาลสากลจักรวาล ตามตัวอย่างที่ปรากฏในคำสั่งของอัลลอฮ์ ﷻ แก่ท่านศาสนทูตอิบรอฮีม(อับราฮัม)ว่า

﴿إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمُ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣١﴾

(البقرة : الآية 131)

ความว่า : “(จงรำลึกเถิด ไอ้มุฮัมมัด ﷺ) ขณะที่องค์อภิบาลของอิบรอฮีมได้กล่าวแก่เขาว่าจงมอบตนเถิดเขากล่าวว่าข้าได้มอบความภักดีแก่องค์อภิบาลแห่งสากลจักรวาลแล้ว”

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : อายะฮ์ 131)

นี่คือศาสนาของอิบรอฮีมผู้ซึ่งเป็นปฐมบิดาแห่งศาสนทูตทั้งสาม คือ มูซา ﷺ (โมเสสของยิว) อีซา ﷺ (เยซูของคริสต์) และมุฮัมมัด ﷺ ศาสนาอิสลามอันบริสุทธิ์และชัดเจนเป็นศาสนาที่อิบรอฮีม ﷺ ได้สั่งเสียให้แก่บรรดาลูกหลานของท่านให้ยึดปฏิบัติและเจริญรอยตามและผู้ประเสริฐสุดในบรรดาลูกหลานของท่าน คือท่านศาสนทูตมุฮัมมัด บุตร อัลลอฮ์ ﷻ ผู้

เป็นศาสนทูตคนสุดท้าย ที่ได้ทำหน้าที่เชิญชวนและเผยแพร่อิสลามสู่มนุษยชาติ อิสลามคือผลพวงแห่งคัวฮู(คำวิงวอน) ที่อิบรอฮีมได้วอนขอต่ออัลลอฮ์ ﷻ (อิสมาอีลลุดฟี จะปะเกีย, 2004 : 30) ดังที่ปรากฏในอัลกุรอานว่า

﴿ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَمِن دُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ ﴾

(البقرة : الآية 128-129)

ความว่า : “โอ้อีกอภิปาลแห่งเราขอพระองค์ทำให้เราทั้งสอง (อิบรอฮีมและบุตรชายของท่าน นั่นคืออิสมาอีล) เป็นผู้มอบน้อมต่อพระองค์ และโปรดให้มีขึ้นจากลูกหลานของพวกเราซึ่งประชาชาติที่นอบน้อมต่อพระองค์และโปรดแสดงแก่เราซึ่งพิธีการทำหัจญ์ของพวกเราและโปรดอภัยโทษแก่พวกเราแท้จริงพระองค์เป็นผู้อภัยโทษทรงเอ็นดูเมตตา ขอพระองค์ให้บังเกิดในหมู่พวกเขา (คือลูกหลานของเราทั้งสอง)ซึ่งศาสนทูตจากพวกเขาเองให้เขาอ่านคำรัสของพระองค์แก่พวกเขาให้เขาสอนพวกเขาซึ่งมหาคัมภีร์และวิทย์ความรู้ และให้เขาขัดเกลาพวกเขาแท้จริงพระองค์เป็นผู้ทรงเดชานุภาพและเป็นผู้ทรงยิ่งใหญ่ด้วยความปรีชา”

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : อายะฮ์ 128-129)

อัลลอฮ์ ﷻ ยังได้มีคำรัสอีกว่า

﴿ بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾ ﴾

(البقرة : الآية 112)

ความว่า : “หาใช่ตามที่ชาวฮิวและคริสต์กล่าวอ้างแต่อย่างใดไม่ ผู้ใดที่มอบใบหน้าของเขา (หมายถึงชีวิตและร่างกาย) ให้แก่อัลลอฮ์ ﷻ และขณะเดียวกันเขาก็เป็นผู้กระทำความดีแล้วไซ้เขาจะได้รับรางวัลของเขา ณ พระผู้เป็นเจ้าของเขา และไม่มี ความกลัวใดๆ แก่พวกเขาและพวกเขาทั้งหลายก็จะไม่เสียใจ”

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : อายะฮ์ 112)

ดังนั้นการยอมมอบชีวิตของตนต่ออำนาจแห่งพระเจ้าผู้ทรงเอกะโดยการปฏิบัติตามแนวทางของท่านศาสนทูตมุฮัมมัด ﷺ คืออิสลามอันเที่ยงแท้ที่จะทำให้บังเกิดความสันติสุขอันแท้จริง ที่ไม่มีความหวาดกลัวและความเสียใจทั้งในโลกนี้และในโลกหน้าแท้จริงคงไม่มีผู้ใดบนหน้าแผ่นดินนี้ ที่จะอับจนยิ่งไปกว่าผู้ที่ไม่เคยรับรู้รสสัมผัสความสงบทางจิตใจจากการได้เคารพภักดีอัลลอฮ์ ﷻ และมอบตนต่อพระองค์ด้วยเหตุนี้ ปวงบ่าวของอัลลอฮ์ ﷻ ทั้งหลาย จึงสดับต่อคำสั่งเสียของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ได้ประทานคำรัสว่า

﴿ فليعبدوا ربَّ هذا البيتِ ﴿٣﴾ الَّذِي أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ وَآمَنَهُم مِّنْ خَوْفٍ ﴾

(قریش : الآية 3-4)

ความว่า : “ดังนั้น จงให้พวกเขาเคารพภักดีพระเจ้าแห่งบ้าน(กะอฺบะฮฺ) หลังนี้เถิดผู้ทรงให้อาหารแก่พวกเขาจนรอดพ้นจากความหิว และทรงให้ความปลอดภัยแก่พวกเขาให้พ้นจากความหวาดกลัว”

(อัลกุรอาน : อายะฮ์ 3-4)

ช่วงเป็นสันติภาพและสันติสุขที่เลิกล้อเหลือเกิน คำทักทายแห่งสันติภาพสิ่งหนึ่งที่เป็นเครื่องยืนยันความมุ่งมั่นของอิสลามในการสร้างสันติภาพ คือ การกำหนดให้ “สลาม” เป็นคำที่ใช้ในการทักทายระหว่างศรัทธาชนทั้งบนโลกนี้และโลกหน้า คำนั้น คือ “อัสลามอะลัยกุม ะเราะหุมะตุลลอฮ์” ซึ่งมีความหมายว่า ความสันติสุขและความโปรดปรานแห่งอัลลอฮ์ ﷻ จะมีแต่ท่านอิสลามยังได้กำชับให้บรรดามุสลิมกล่าวคำทักทายที่เปี่ยมความประเสริฐนี้ทุกครั้งที่เจอกันหรือยามเข้าบ้าน(อิสมาอีลลูฟี จะปะเกีย, 2004 : 32) อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ ... فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبْرَكَةٌ

طَيِّبَةٌ ... ﴾

(النور : الآية 61)

ความว่า : “เมื่อยามใดที่พวกเขาจะเข้าบ้านก็จงกล่าวสลามให้กับ(พี่น้องของ)พวกเขา เป็นคำทักทายจาก(การชี้แนะของ)อัลลอฮ์ ﷻ อันจำเริญและประเสริฐยิ่ง”

(อันนุร : อายะฮ์ 61)

จากอายัตข้างต้นจะเห็นได้ว่าอิสลามได้ส่งเสริมให้มีการทักทายด้วยการให้สลามเวลาเจอและการโอบกอดระหว่างสองคนหากเป็นการพบกันหลังจากการพรากจากกันเป็นเวลานาน ทั้งนี้เพื่อแสดงถึงความรักระหว่างกัน เพราะความรักคือแก่นแห่งคำสอนในอิสลาม และเป็นแก่น

แห่งสันติภาพแม้กระทั่งกับบรรดาคนที่ไร้คุณธรรมที่พยายามแพร่กระจายความชั่วร้ายและหายนะ
ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้มีคำรัสว่า

﴿...وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا﴾

(الفرقان : الآية 63)

ความว่า : “และเมื่อใดที่พวกโง่เขลาพูดจา (ไม่ดี) กับพวกเขา(หมายถึง
ป่าว

ผู้ใกล้ชิดของพระองค์ ﷻ) พวกเขาจะกล่าวตอบด้วยسلام(คำพูดที่ดีอัน
เปี่ยมด้วยสันติ)”

(อัลฟุรกอน : อายุษุ 63)

อัลลอฮ์ ﷻ ได้สอนท่านศาสนทูตมุหัมมัด ﷺ ในขณะที่ท่านแสดงความไม่พอใจ
ต่อการกระทำของผู้ที่ไม่ศรัทธาดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿فَأَصْحَابُ عَثِمٍ قَدْ كَفَرُوا بِنَبِيِّهِمْ وَقُلُّوا سَلَامًا فَهُمْ يَلْمُوكَ الْإِسْلَامَ الَّذِي نَزَّلْنَا بِقَوْلِهِ خُذُوا سَلَامًا﴾

(الزخرف : الآية 89)

ความว่า : “ดังนั้นจงให้อภัยแก่พวกเขา และจงกล่าวสลาม(คำพูดที่มีแต่
ความสันติ) ต่อไปพวกเขาจะารู้(ถึงผลกรรมของพวกเขา)”

(อิซซุคฺฟูฟ : อายุษุ 89)

จากอายัตอัลกรุอานข้างต้นจะเห็นได้ว่า อิสลามได้สอนเรื่องสันติภาพในทุกบริบท
ของการดำเนินชีวิตและการละหมาดเป็นการเรียกร้องสันติภาพคือการกล่าวสลามเป็นรูกัน(หลัก
ปฏิบัติที่ต้องกระทำ)ประการหนึ่งในละหมาด และการละหมาดจะเป็นโมฆะหากปราศจากสลาม
การละหมาดคือการปฏิบัติศาสนกิจที่เริ่มต้นด้วยตักบิรฺ(การกล่าว อัลลอฮ์อูอักบัรฺ)และสิ้นสุดด้วยการ
ให้สลามในขั้นตอนสุดท้ายของภารกิจละหมาด ผู้ละหมาดจะให้สลามแต่พี่น้องของเขา และ
บรรดามลาอิกะฮฺ(เทวดา)ที่อยู่เรียงรายเคียงข้างเขาทั้งซีกซ้ายและขวา หลังจากที่พวกเขาต้องพราก
จากกันในระยะเวลานั้น ๆ ช่วงที่เขาอุทิศตนสู่การใกล้ชิดพระผู้เป็นเจ้าขณะที่เขาอยู่ในละหมาดและ
เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติสลามอย่างกว้างขวางอิสลามจึงกำหนดให้สลามเป็นส่วนหนึ่ง
ของการกล่าวซิกฺรฺ(การรำลึกถึงอัลลอฮ์ ﷻ) ที่ท่านศาสนทูต ﷺ และประชาชาติของท่านกล่าวอยู่
เป็นประจำ หลังจากการละหมาดห้าเวลา

สวรรค์ วิมานแห่งความสันติ จากการนำเสนอมาข้างต้น เป็นที่ประจักษ์ชัดว่า ไม่ว่า
ชื่อและสัญลักษณ์ของศาสนาอิสลาม รูปแบบของการทักทาย หลักปฏิบัติหนึ่งที่ต้องกระทำใน
ละหมาด การซิกฺรฺ(การกล่าวถ้อยคำรำลึกถึงอัลลอฮ์ ﷻ)หลังการละหมาดและการคูอาอฺ(ขอพร)

ล้วนแล้วแต่ส่งเสริมและเอื้อต่อการสถาปนาและถักทอสันติภาพให้บังเกิดขึ้นทั่วพื้นพิภพ ผู้มุสลิมผู้มอบตนต่อพระผู้เป็นเจ้า จึงเป็นผู้ที่สมควรได้รับการยกย่องด้วยรางวัลสวรรค์ในวันอากิเราะฮ์(ชีวิตหลังความตาย)ที่การทักทายของชาวสวรรค์ คือ การกล่าวสลาม แม้กระทั่งสวรรค์เองก็ยังมีชื่อว่า “วิมานแห่งความสันติ”อัลกุรอานได้ระบุไว้ว่า

﴿ هَلْ مَدَّ دَارَ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴾ (127)

(الأنعام : الآية 127)

ความว่า : “สำหรับพวกเขานั้น คือ วิมานแห่งความสงบปลอดภัย (คารุสลาม) ณ พระผู้เป็นเจ้าของพวกเขาและพระองค์ทรงเป็นผู้คุ้มครองพวกเขาด้วยสิ่งที่พวกเขาได้ปฏิบัติ”

(อัลอันอาม : อายะฮ์ 127)

ด้วยใจที่รักในสันติภาพ และถวิลหาความสงบสันติดังที่ถูกสัญญาไว้ว่ามีอยู่อย่างเต็มเปี่ยมในสวนสวรรค์ เราพบว่าชาวมุสลิมในบางประเทศจึงได้ตั้งชื่อเมืองของพวกเขาว่า “คารุสลาม” หรือ “คารุลอามาน” ตัวอย่างเช่น ฟาฏอนิคารุสลาม, บรูไนคารุสลาม, เคดาห์คารุลอามาน (รัฐหนึ่งของประเทศมาเลเซีย หมายถึงเมืองแห่งความสงบสันติและปลอดภัย) และเมืองหลวงของประเทศแทนซาเนีย ซึ่งมีชื่อว่าคารุสลามเช่นกัน

นี่คือสันติภาพในอิสลามที่ช่างมีอยู่มากมายนัก เป็นสันติภาพที่แสนสวยงามและสมบูรณ์แบบที่สุด สันติภาพทั้งในโลกนี้และโลกหน้าสันติภาพในด้านชื่อและคุณลักษณะ สันติภาพในด้านสัญลักษณ์และการทักทาย สันติภาพในการขอพรและกล่าวรำพันกับองค์ผู้เป็นเจ้า สันติภาพแห่งอัลลอฮ์ ﷻ สันติภาพของบรรดาเทวทูตและมนุษย์ทั้งหมด

3.2.2 สันติภาพในมิติของหลักความเชื่อและหลักปฏิบัติทางศาสนบัญญัติ

สัญญาชาติอันดั้งเดิมที่สำคัญประการหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งอัลลอฮ์ ﷻ ได้ทรงกำหนดไว้ คือ การที่หัวใจถวิลหาสันติภาพ มนุษย์ทุกคนล้วนต้องการใช้ชีวิตบนโลกนี้อย่างสันติและมีความสุข ดังนั้น อิสลามจึงไม่กำหนดสันติภาพให้จำกัดอยู่เพียงแค่มิติทางชื่อและสัญลักษณ์เท่านั้นหากแต่ได้หยั่งรากลึกเข้าไปเกี่ยวข้องกับหลักความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนบัญญัติอีกด้วย ทั้งนี้อิสลามได้สถาปนาสันติภาพเป็นสุดยอดแห่งหลักการศรัทธาและจุดสูงสุดของการให้ความเคารพและศดูคือองค์อภิบาล กล่าวคืออิสลามได้บัญญัติคำว่า “สลาม” เป็นหนึ่งในพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ พระองค์ผู้ทรงสร้างจักรวาล(อิสมาอีลลูตี จะปะเกีย, 2004 : 41) ดังที่มีระบุในอัลกุรอานว่า

﴿ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّمِنُ
الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ ۗ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴾ (٢٣)

(الحشر : الآية 23)

ความว่า : “พระองค์คืออัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใด(ที่ควรต้องมอบการภักดีให้) นอกจากพระองค์ ผู้ทรงอำนาจสูงสุด ผู้ทรงบริสุทธิ ผู้ทรงเปี่ยมด้วยสันติผู้ทรงคุ้มครองผู้ทรงพิทักษ์ปกป้องผู้ทรงอำนาจยิ่งผู้ทรงเดชานุภาพผู้ทรงความยิ่งใหญ่มหาบริสุทธิ์องค์อัลลอฮ์ ﷻ จากสิ่งที่พวกเขาตั้งภาคีต่อพระองค์”

(อัลฮัซร : อายะฮ์ 23)

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ขนานนามพระองค์ด้วยชื่อแห่งความสันติ โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้บรรดาศรัทธาชนถวิลหา มอบความรักแก่สันติภาพพร้อมกับกำหนดให้สันติภาพเป็นเป้าหมายสูงสุดของการดำเนินชีวิตดังนั้นผู้ใดที่รักสันติภาพผู้นั้นย่อมต้องรักอัลลอฮ์ ﷻ และเป็นที่รักของพระองค์ และผู้ใดที่ตั้งตัวเป็นศัตรูสันติภาพ เขาจึงเป็นศัตรูของอัลลอฮ์ ﷻ อย่างแน่แท้

3.2.3 สันติภาพในมิติของความสัมพันธ์กับชนต่างศาสนา

อิสลามได้ให้ความสำคัญกับการอยู่ร่วมกันในสังคม ดังนั้นอิสลามจึงได้เสนอหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติระหว่างมุสลิมกับเพื่อนต่างศาสนิก หากพิจารณาหลักคำสอนอิสลามอย่างถี่ถ้วนและเป็นกลางจะพบว่า พื้นฐานและเป้าหมายหลักแห่งคำสอนอิสลามคือการเชิญชวนมนุษยชาติสู่การสร้างความสุขและสันติภาพอันเที่ยงแท้และครอบคลุมทุกสรรพสิ่งในโลกนี้และโลกหน้านั้นคือ ความสงบสุขและมั่นคงในโลกนี้และความผาสุกอันนิรันดรในสวนสวรรค์ ด้วยเป้าหมายดังกล่าวอิสลามจึงได้เรียกร้องและเชิญชวนมนุษย์ทุกคนสู่การสร้างปฏิสัมพันธ์กัน สร้างความรู้จักคุ้นเคยกันและช่วยเหลือเกื้อกูลกันในเรื่องคุณงามความดีและคุณธรรมที่ให้ประโยชน์ เกิดสันติภาพในโลกนี้ตลอดจนโลกหน้า ในขณะที่เดียวกันอิสลามได้ปฏิเสธการละเมิดและความร่วมมือเพื่อทำบาปและความชั่วอย่างที่สุด ด้วยหลักพื้นฐานดังกล่าว อิสลามจึงเห็นว่าความแตกต่างในเรื่องศาสนาระหว่างบุคคลเป็นสิ่งที่อนุญาตและไม่ได้เป็นเหตุที่นำไปสู่การบาดหมางต่อสู้หรือตัดขาดและไม่ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างกัน ดังนั้นอิสลามจึงกำหนดให้มุสลิมทำการเชิญชวนชนต่างศาสนาให้ชวนขวยและแสวงหาสันติภาพด้วยการเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามด้วยวิธีที่สันติ พร้อมทั้งกำหนดให้มุสลิมปฏิบัติดีต่อผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาหรือไม่ยอมรับอิสลามและห้ามปฏิบัติกรใดๆ ที่นำไปสู่การบั่นทอนสันติภาพในสังคมไม่ว่าจะด้วยการทำร้ายจิตใจด้วยการสาปแช่งหรือกล่าวร้ายต่อสิ่งที่พวกเขาเคารพบูชา ทำร้ายร่างกาย ตลอดจนชีวิตและทรัพย์สินของพวกเขาตราบใจ

ที่พวกเขาไม่ทำการรุกรานและบ่อนทำลายอิสลาม(ฮามีดะห์ฮาซัน โด๊ะมะ, 2556 : 298 อ้างถึงใน อิสมาอีลลูตฟี จะปะเกีย, 2004 : 60) ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ لَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ
وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴾

(الممتحنة : الآية 8)

ความว่า : “อัลลอฮ์ ﷻ ไม่ได้ห้ามเจ้าทำดีและสร้างความยุติธรรมกับบรรดาผู้ที่ไม่ได้ก่อสงครามกับพวกเจ้าในเรื่องศาสนาและไม่ได้ไล่พวกเจ้าออกจากถิ่นฐานของพวกเจ้า แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ ทรงรักผู้ยุติธรรม”

(อัลมมตอาฮินะฮฺ : อดะฮฺ 8)

จากอายัตอัลกุรอานข้างต้นจะเห็นได้ว่าอิสลามได้ให้ความสำคัญกับการอยู่ร่วมกันในสังคม ดังนั้นอิสลามจึงได้เสนอหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติระหว่างมุสลิมกับเพื่อนต่างศาสนิก หากพิจารณาหลักคำสอนอิสลามอย่างถี่ถ้วนและเป็นกลางจะพบว่า พื้นฐานและเป้าหมายหลักแห่งคำสอนอิสลามคือ การเชิญชวนมนุษยชาติสู่การสร้างความสุขและสันติภาพอันเที่ยงแท้และครอบคลุมทุกสรรพสิ่งในโลกนี้ไม่ว่าเขาจะนับถือศาสนาอะไรก็ตาม

3.2.4 สันติภาพในมิติแห่งความสัมพันธ์ด้านการเมือง

อิสลามให้ความสำคัญกับการสร้างสันติภาพมากกว่าการทำสงครามหรือการใช้ความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ กล่าวคือ อิสลามได้สั่งกำชับให้มุสลิมรีบตอบรับการเรียกร้องสู่สันติภาพ ถึงแม้ผู้ที่เรียกร้องนั้นจะเป็นคู่อริหรือข้าศึกในสมรภูมิตกก็ตาม โดยไม่คำนึงว่าการเรียกร้องดังกล่าวจะเป็นเล่ห์หรือกลไกลของคู่อริก็ตาม แต่บางครั้งอาจเกิดจากความขัดแย้งอันนำไปสู่สงครามได้ในบางกรณี ดังนั้นสงครามเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ อิสลามจึงกำหนดให้มีการญีฮาดหรือสงครามขึ้นเพื่อต่อต้านผู้รุกราน ขบขังความไม่ยุติธรรม พิทักษ์สัจธรรมและยื่นมือให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกกดขี่ ในขณะที่เดียวกันอิสลามไม่อนุญาตให้ก่อสงครามโดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความพินาศแก่โลก กดขี่ข่มเหงผู้ที่อ่อนแอ ปล้นและยึดทรัพย์ากรและความมั่งคั่งของชนชาติอื่นอย่างเด็ดขาด และถือว่าสงครามในลักษณะนี้เป็นสงครามที่ต้องได้รับการประณามและสาปแช่ง (ฮามีดะห์ฮาซัน โด๊ะมะ, 2556 : 299)

3.2.5 สันติภาพในมิติของบทลงโทษ

เพื่อเป็นการตอกย้ำถึงการพิทักษ์สันติภาพ อิสลามได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้กระทำการใดๆ อันจะนำไปสู่การบั่นทอนสันติภาพในสังคมมนุษย์ อาทิเช่น บทลงโทษสำหรับ

ผู้ก่อการทะเลาะวิวาท การลักขโมย การฆ่าผู้อื่น และการล่วงละเมิดทางเพศ(ฮามีคะห์สาชัน โตะมะ, 2556 : 299 อ้างถึงใน อิสมาอีลลุดฟี จะปะเกีย, 2004 : 45) เป็นต้น

อิสลามยังกำหนดโทษอันหนักหน่วงกับอาชญากรผู้ก่อภัยอันตรายความวุ่นวาย และ ความไม่สงบสุขต่อชีวิต ทรัพย์สินและเกียรติของมนุษย์อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ... ﴾

(المائدة : الآية 33)

ความว่า : “แท้จริงแล้ว ผลตอบแทนของบรรดาผู้ที่ก่อสงครามกับอัลลอฮ์ ﷻ และศาสนทูตของพระองค์ และพยายามสร้างความเสียหายบนหน้าแผ่นดินคือ(การลงโทษด้วยการประหารชีวิตหรือตรึงด้วยไม้กางเขนหรือตัดมือตัดเท้าด้วยการสลับข้างหรือเนรเทศออกจากแผ่นดิน”

(อัลมาอิดะฮ์ : อายะฮ์ 33)

อิสลาม คือ ศาสนาเดียวที่ได้รับการพิทักษ์จากพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของให้คงอยู่โดยปลอดภัยจากการบิดเบือนและการเปลี่ยนแปลง อัลกุรอานอันเป็นคัมภีร์ที่ถูกประทานโดยอัลลอฮ์ ﷻ และได้รับการพิทักษ์รักษาจากพระองค์ไม่ให้มีการแก้ไขปลอมแปลงใดๆ ทั้งสิ้น อัลกุรอานที่มีอยู่ทุกวันนี้ คือ อัลกุรอานฉบับเดียวกันกับที่ถูกประทานลงมาให้ท่านศาสนทูตมุฮัมมัด ﷺ ตั้งแต่ 1,400 กว่าปีมาแล้ว เป็นมหาคัมภีร์ที่บริสุทธิ์ ไม่มีการกละเคล้าปะปนด้วยอารมณ์ใฝ่ต่ำของมนุษย์ ไม่มีความเท็จทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลัง ทว่าเป็นการประทานจากองค์อภิบาลผู้ทรงปรีชาและทรงรอบรู้อย่าง ขอได้สดับฟังและตอบรับคำเชิญชวนของอัลลอฮ์ ﷻ ผู้สันติภาพที่แท้จริงและครอบคลุม ซึ่งพระองค์ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوبَ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴾

(البقرة : الآية 208)

ความว่า : “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงเข้าอยู่ในความสันติโดยทั่วทั้งหมด และจงอย่าตามอย่างก้าวของชัยฏอน แท้จริงมันคือศัตรูที่ชัดเจนของพวกเจ้า”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ : อายะฮฺ 208)

นี่คือคำเชิญชวนสู่สันติภาพอันเที่ยงแท้ มิใช่เช่นความเป็นจริงในปัจจุบันที่เจ็บปวดซึ่งกำลังเกิดขึ้นในทุกมุมของโลก อันเกิดจากแผนการร้ายของเหล่าผู้ปฏิเสธที่ต้องการให้สังคมโลก โดยเฉพาะประเทศอิสลามหรือสังคมอิสลามต้องอยู่ในภาวะกำกั่งระหว่าง "ไม่ใช่สันติภาพ" และ "ไม่ใช่สงคราม"

3.2.6 สันติภาพในมิติของความสัมพันธ์กับชนต่างศาสนิกสู่สันติภาพและการร่วมมือกัน

หลักสำคัญประการหนึ่งที่อิสลามได้กำหนดไว้สำหรับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ คือ ความสงบสุข ความสามัคคี และความมั่นคงความสัมพันธ์ของศาสนาอิสลามกับศาสนาอื่นไม่ว่าในระดับปัจเจกบุคคลหรือระดับประเทศ คือความสัมพันธ์ในรูปของการทำความรู้จัก การเกื้อกูลกัน การเผยแผ่และทำความดี มิใช่ความสัมพันธ์ในรูปของการปะทะต่อสู้ ก่อการร้ายหรือบ่อนทำลาย อิสมาอีลลูตฟี จะปะเกีย, 2004 : 44)

หากเราได้พิจารณาคำสอนต่างๆ ของอิสลามย่อมต้องประจักษ์ว่าพื้นฐานแห่งคำสอนอิสลาม คือ การเชิญชวนมวลมนุษย์ทั้งหมดสู่การสร้างความสุขและสันติภาพอันเที่ยงแท้และครอบคลุมทุกสิ่งในโลกนี้และโลกหน้าในโลกนี้คือความสงบสันติและความมั่นคงในชีวิต และในโลกหน้าคือความสุขในสวนสวรรค์ซึ่งเป็นที่พำนักที่เต็มไปด้วยความสันติอันยั่งยืนอัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿وَلَتَكُنَّ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾

(آل عمران : الآية 104)

ความว่า : “และจงให้มีในหมู่พวกเจ้าซึ่งประชาชาติหนึ่งที่เชิญชวนสู่ความประเสริฐ สั่งเสียในเรื่องความดีและห้ามปรามจากความชั่วและพวกเขาเหล่านั้น คือบรรดาผู้ที่ได้รับความสำเร็จ”

(อาลาอิมรอน : อายะฮฺ 104)

ความประเสริฐที่หมายถึงในโองการข้างต้น คือ อิสลามซึ่งเป็นระบอบแห่งการดำเนินชีวิตสำหรับมนุษยชาติอัลกุรอานได้เชิญชวนมนุษย์ทั้งมวลสู่การตอบรับอิสลามอันเป็นหนทางสู่ความสำเร็จ และเป็นหนทางสู่การสร้างสันติภาพร่วมกันทั้งในโลกนี้และโลกหน้า แต่ด้วยประสงค์แห่งองค์อภิบาล เราพบว่ามิมีมนุษย์บางส่วนได้ปฏิเสธคำเชิญชวนนี้ และไม่ยอมรับหลักการร่วมมือเพื่อให้เกิดสันติภาพแห่งอิสลามที่ครอบคลุมทั้งสองโลก

กระนั้นก็ตาม ถึงแม้ว่ามนุษย์ไม่ได้ยอมรับอิสลามเสียทุกคน แต่อิสลามก็ยังได้เชิญชวนมวลมนุษยชาติทั้งหมดสู่การทำความรู้จักและช่วยเหลือกันในเรื่องคุณประโยชน์และคุณธรรม เพื่อให้เกิดสันติภาพในบริบทย่อยเฉพาะสำหรับโลกนี้อีกด้วยอัลกุรอานได้กำหนดขอบเขตของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ว่า

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾ ﴾

(الحجرات: الآية 13)

ความว่า: “โอ้มวลมนุษยชาติทั้งหลาย แท้จริงเราได้สร้างพวกเจ้าจากเพศชายและเพศหญิง(หมายถึงสร้างมาจากอาดัมและเฮวาอู(อีฟ)ผู้เป็นมนุษย์ชายหญิงคู่แรก) และให้พวกเจ้าเป็นกลุ่มพวกและหมู่เหล่าเพื่อพวกเจ้าจะได้สร้างความรู้จักกัน แท้จริงผู้ที่มีเกียรติที่สุดในระหว่างพวกเจ้า ณ อัลลอฮ์ ﷻ คือผู้ที่ยำเกรง(ต่อพระองค์)มากที่สุด แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ นั้นทรงรู้อย่างละเอียดถี่ถ้วนยิ่ง”

(อัลสุญรอต : อายะฮ์ 13)

การทำความรู้จักกันในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ไม่ว่าจะแตกต่างทางชาติพันธุ์ สัญชาติ สีผิว และภาษา มีนัยยะที่ลึกกว่าเพียงแค่การรู้จักชื่อเพียงผิวเผิน ทว่าเป็นการทำความรู้จักที่จะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนคุณประโยชน์แห่งความดีงามอันสูงส่งและให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างกันและเพื่อสร้างความหมายของการทำความรู้จักที่มีเป้าประสงค์อันยิ่งใหญ่นี้ ย่อมต้องการธรรมชาติแห่งความสัมพันธ์ที่สันติและเอื้ออำนวย ด้วยวิธีการแข่งขันมุ่งมั่นปฏิบัติเพื่อความยำเกรงและใฝ่เกียรติอันสูงส่ง ยกระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มชน และเชื้อชาติสู่ระดับการแลกเปลี่ยนอันเป็นเป้าประสงค์นั้นคือ“การทำความรู้จักซึ่งกันและกัน” และ “การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์” ด้วยความหมายนัยยะทั้งหมดและขอบเขตอันกว้างขวางของมันดังนั้นถ้าหากยิ่งบรรลุถึงเป้าประสงค์ของการแลกเปลี่ยนความรู้จักและการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างหมู่มนุษย์ทุกระดับได้มากเพียงใดก็ยิ่งสามารถอุดช่องว่างแห่งการต่อสู้และความขัดแย้งที่เป็นเหตุแห่งการห้าหน้และละเมิดรุกรานอันจะก่อให้เกิดการเผชิญหน้าและนำมาซึ่งความหายนะแก่สังคมมนุษย์ได้มากเพียงนั้น ด้วยเหตุนี้การทำความรู้จักกันระหว่างมวลมนุษย์ด้วยเป้าประสงค์เช่นนี้คือสาเหตุใหญ่ที่จะนำสันติภาพมาสู่สังคมมนุษย์(ฮามีดะห์ฮาซัน โตะมะ, 2556 : 287) ดังที่ อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า

﴿ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ

شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾

(المائدة : الآية 2)

ความว่า : “และจงช่วยเหลือเกื้อกูลกันในความดีและการยำเกรงและอย่าได้ร่วมมือช่วยเหลือในการทำบาปและการละเมิดและจงยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ﷻ แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ เป็นผู้หนักหน่วงในการลงโทษ”

(อัลมาอิดะฮ์ : อายะฮ์ 2)

ธรรมชาติของการรู้จักกันจะนำไปสู่การเกื้อกูลกันระหว่างฝ่ายต่างๆ ที่หลากหลาย อิสลามได้วางเงื่อนไขการช่วยเหลือเกื้อกูลที่เป็นเป้าประสงค์บนหลักของการทำดีและการยำเกรงต่อพระเจ้าเป็นเจ้า ทั้งสองหลักนี้เป็นจุดรวมของความดีงามและสันติภาพสำหรับมวลมนุษยทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ในขณะที่การช่วยเหลือกันในการกระทำผิดบาปและการละเมิดที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งระหว่างผู้คนในโลกนั้นเป็นที่ต้องห้ามในอิสลาม เพราะทั้งสองประการคือเหตุแห่งความชั่วร้ายและหายนะทั้งหลายที่นำไปสู่สงคราม การแตกแยก และจุดไฟแห่งการปะทะที่จะทำลายสันติภาพและความสงบสุขของมนุษยชาติในที่สุด (อิสมาอีลลุดฟี จะปะเกีย, 2004 : 58)

จากที่กล่าวมา เป็นที่ชัดเจนว่าพื้นฐานเดิมของความสัมพันธ์ระหว่างประชาชาติมุสลิมกับประชาชาติอื่นนั้น คือ สันติภาพ ส่วนสงครามและการต่อสู้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังด้วยมูลเหตุและปัจจัยที่มีผู้อื่นรุกรานและละเมิดพวกเขาและศาสนาของพวกเขา

สันติภาพเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดให้มีกับทุกคน ไม่ใช่เพราะเป็นเพียงผลของการยอมรับศรัทธาเท่านั้น หากแต่มันเป็นพื้นฐานเดิมที่มีหลักฐานว่าต้องไม่ละเมิดรุกราน ในขณะที่สงครามถูกบัญญัติขึ้นมาเพื่อพิทักษ์ปกป้องสิทธิเสรีภาพในการเชิดชูชวนเรียกร้องของอิสลาม และขจัดภัยที่คุกคามบรรดาผู้นับถืออิสลาม เป็นการประกันเส้นทางแห่งการเชิดชูชวนสู่อิสลามที่ชูธงแห่งความเมตตาและสันติภาพ อีกทั้งเพื่อปกป้องเสรีภาพของมวลมนุษยในการนับถืออิสลามเป็นศาสนาและระบอบการดำเนินชีวิตด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่ด้วยการบังคับขู่เข็ญ อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِرْ

بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾

(البقرة : الآية 256)

ความว่า : “ไม่มีการบังคับใน (การนับถือ) ศาสนา(อิสลาม) แท้จริงทาง
นำนั้นได้ประจักษ์ชัดจากความคดเคี้ยวแล้วดังนั้นหากผู้ใดได้ปฏิเสธ
ความจอมปลอมและศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ แล้วไซ้ไรแสดงว่าเขาได้ยึดกับ
ปมเชือกอันแน่นหนาแล้วและมันจะไม่มีวันหลุดจากไปและอัลลอฮ์ ﷻ
ทรงเป็นผู้ได้ยินและรู้อย่างยิ่ง”

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : อายะฮ์ 256)

เป็นสิ่งที่ประจักษ์ชัดในประวัติศาสตร์อิสลามว่า ผู้คนที่อาศัยอยู่ในรัฐอิสลามมี
เสรีภาพอย่างเต็มที่ที่จะเลือกนับถือศาสนาใดก็ได้ไม่เคยปรากฏในประวัติศาสตร์อิสลามอันยาวนาน
ว่ามีการบังคับขู่เข็ญให้ชาวอิวชาคริสต์ หรือคนอื่นๆ ให้หันมานับถืออิสลาม ข้อเท็จจริงนี้เป็นที่
ยอมรับกัน แม้แต่ในหมู่ศาสนิกอื่น

3.3 แหล่งกำเนิดสันติภาพ

3.3.1 อัลกุรอาน แหล่งบังเกิดของสันติภาพ

การประทานอัลกุรอานลงมาเพื่อเป็นธรรมนูญในการดำเนินชีวิตบนโลกนี้และโลกหน้า
ดังนั้นไม่เป็นการแปลกเลยหากเราทราบว่าคุณธรรมนูญของอิสลามคืออัลกุรอานนั้น ถูกประทานลงมา
ในคำคืน “อัล-ก้อดรู” ที่มีลักษณะระบุไว้ในอัลกุรอานว่า

﴿ سَلَّمَ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ۝٥﴾

(القدر: الآية 5)

ความว่า “คืนนั้นเปี่ยมด้วยความสันติ จนกระทั่งรุ่งอรุณ”

(อัลกอดาร์ : อายะฮ์ 5)

จากอายัตข้างต้นจะเห็นได้ว่า สันติภาพนั้นมีเส้นทางมากมายที่กำเนิดขึ้นจากการ
ชี้นำของอัลกุรอานในกรอบที่ดำเนินโดยท่านศาสนทูต ﷺ และปวงสาวกที่ได้รับความโปรดปราน
รวมทั้งบรรดาผู้ติดตามพวกเขาจวบจนวันแห่งการตอบแทน นั่นคือ เส้นทางที่เป็นด้านของการ
ปฏิบัติจริงของมนุษย์ในการใช้ทางนำของอัลกุรอาน ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴿١٥﴾ يَهْدِي بِهِ اللَّهُ
مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى
النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٦﴾﴾

(المائدة : الآية 15-16)

ความว่า : “แท้จริงได้มายังพวกเจ้าจากอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งแสงสว่างและ
คัมภีร์ที่ชัดแจ้งที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงใช้มันชี้ทางแก่บรรดาผู้ที่ปฏิบัติตาม

ความพอพระทัยของพระองค์ผู้เส้นทางแห่งสันติภาพและพระองค์ทรงนำพวกเขาออกจากความมืดมนสู่แสงสว่างด้วยการอนุมัติของพระองค์ และพระองค์ทรงชี้ทางพวกเขาสู่เส้นทางที่เที่ยงตรง”

(อัลมาอิดะฮฺ : อายะฮฺ 15-16)

นี่คือสันติภาพที่แท้จริงที่มนุษย์ชาติไม่เคยพบและไม่มีวันพบนอกจากในศาสนาอิสลามนี้ สันติภาพที่ไม่มีผู้ใดสามารถขบซึ่งถึงข้อเท็จจริงของมันได้ นอกจากผู้คนที่เคยต้องลี้ภัยสงครามแห่งความวุ่นวายและหายนะที่เกิดจากความเชื่อและกบฏบุญญิตในยุคนั้นป่าเถื่อนที่ฝังลึกอยู่ในชีวิต แท้จริง ย่อมไม่เป็นวิสัยของสำนักที่ดีถ้าหากผู้ใดจะนำความรุนแรงและการก่อการร้ายมาปะติดปะต่อหรือเชื่อมโยงกับศาสนาอิสลาม ที่ประกาศอย่างชัดเจนในคัมภีร์อัลกุรอานว่าห้ามคร่าชีวิตมนุษย์นอกเสียจากด้วยเหตุที่ต้องชัดเจนตามหลักบัญญัติทางศาสนาและผ่านกระบวนการตัดสินพิพากษา อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿... وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ...﴾

(الأنعام : الآية 151)

ความว่า : “และพวกเจ้าอย่าฆ่าชีวิตใดที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ห้ามไว้ เว้นแต่ด้วยความถูกต้อง(ด้วยเหตุที่อนุญาตให้กระทำได้)”

(อัลอันอาม : อายะฮฺ 151)

ด้วยเหตุนี้เหล่าอูละมาอ์(ปราชญ์มุสลิม)จึงมีความเห็นว่า เป็นการต้องห้ามที่จะฆ่าผู้ใดก็ตามเพียงเพราะเขาไม่ใช่ผู้ศรัทธา เพราะไม่มีการบังคับในการนับถือศาสนาอิสลามอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ...﴾

(البقرة : الآية 256)

ความว่า : “ไม่มีการบังคับในการนับถือศาสนา(อิสลาม)”

(อัลบะกอเราะฮฺ : อายะฮฺ 256)

3.3.2 อิสลามคือสันติภาพสากล

สันติภาพในอิสลามมิใช่เป็นกระบวนการที่ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของผลประโยชน์ส่วนตัว ชนชาติหรือประเทศชาติใดเป็นการเฉพาะหากแต่เป็นศาสนบัญญัติแห่งสากล เป็นระบบที่ครอบคลุมเป็นธรรมเนียมอันอมตะที่ควบคู่และสอดคล้องกับผู้คนในพื้นที่โลกเหล่าศาสนทูตแห่งอัลลอฮฺ ﷻ ได้ร่วมกันก่อร่างสร้างประภาคารแห่งสันติภาพและความสงบสุขบนโลกนี้ในทุก

ยุคทุกสมัย ในที่สุดสันติภาพก็ได้บังเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์เบ็ดเสร็จด้วยสารแห่งมุหัมมัด ﷺ ผู้เป็นศาสนทูตคนสุดท้าย ﷺ (อิสมาอีลลูตฟี จะปะเกีย, 2004 : 42)

ด้วยเหตุนี้ สารแห่งฟากฟ้าจึงได้จบสมบูรณ์แล้วการเป็นศาสนทูตของท่านนบีมุหัมมัด ﷺ ได้ทำให้อิสลามเป็นศาสนาที่ครบถ้วนและเป็นคำสอนที่สร้างสันติภาพอันครอบคลุมและยั่งยืนให้กับมนุษยชาติ เพื่อการสร้างสันติให้ปวงมนุษย์ทั้งในโลกนี้และโลกหน้าอย่างแท้จริงในอัลกุรอานได้กล่าวถึงคำวิงวอนของท่านศาสนทูตอิบรอฮีม عليه السلام ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความตระหนักของท่านในเรื่องของสันติภาพว่า

﴿ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ آمَنَ

مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ... ﴾

(البقرة : الآية 126)

ความว่า : “และจงรำลึกถึงขณะที่อิบรอฮีม عليه السلام ได้วิงวอนว่าข้าแต่องค์อภิบาลแห่งข้าได้โปรดทำให้สถานที่นี้(ดินแดนมักกะฮ์) เป็นเมืองที่ปลอดภัยและโปรดประทานปัจจัยยังชีพแก่ชาวเมืองด้วยผลไม้ต่างๆ ให้กับผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ และวันปรโลกในหมู่พวกเขา”

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : อายะฮ์ 126)

หากพิจารณาบทวิงวอนดังกล่าวแล้ว จะพบว่าประการแรกที่ศาสนทูตอิบรอฮีม عليه السلام ในฐานะผู้บุกเบิกและก่อตั้งนครมักกะฮ์ ได้ตระหนักและให้ความสำคัญคือความสงบสุขในดินแดนมักกะฮ์ จากรากฐานความสงบสุขดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลตามมา นั่นคือความประเสริฐและเพิ่มพูนทางด้านปัจจัยยังชีพและพืชผล รวมทั้งการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและทรัพยากรเรื่องราวของอิบรอฮีมและอิสมาอีลนั้นเพียงพอแล้วที่จะชี้ให้เห็นว่าอิสลามเป็นศาสนาแห่งความสันติ และหากเราได้ไตร่ตรองความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับนครมักกะฮ์ อันเป็นดินแดนที่อิบรอฮีม عليه السلام และอิสมาอีลได้ร่วมกันสร้างฐานขึ้นมา และยังได้กลายเป็นเมืองหลวงแห่งอิสลามจวบจนถึงบัดนี้ นครมักกะฮ์ได้รับขนานนามว่าเป็นดินแดนแห่งความสงบ(อิสมาอีลลูตฟี จะปะเกีย, 2004 : 43) เช่นที่ปรากฏในคำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ว่า

﴿ وَهَذَا الْبَلَدُ الْأَمِينُ ﴾

(التين : الآية 3)

ความว่า : “และขอสาบานด้วยดินแดนอันสงบสุขแห่งนี้”

(อัตติ็น : อายะฮ์ 3)

ผู้ใดก็ตามที่เข้าพำนักอยู่ ณ ดินแดนแห่งนี้ เขาจะได้รับการคุ้มครองและปลอดภัย นี่คือสัญลักษณ์แห่งอิสลามและข้อเท็จจริงที่ปรากฏขึ้นในวิถีชีวิตของประชาชาติมุสลิม อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ أَوْلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا ءَامِنًا وَنُحَظَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ ءَأَفِيَءًا بَطِلٌ يُؤْمِنُونَ
وَيَنْعَمَ اللَّهُ يَكْفُرُونَ ﴾ (٦٧)

(العنكبوت : الآية 67)

ความว่า : “พวกเขาไม่ได้ดูออกหรือว่าแท้จริงเราได้ทำให้ (มักกะฮฺ) เป็น ดินแดนศักดิ์สิทธิ์ที่สงบสุขในขณะที่ผู้คนรอบๆพวกเขากลับถูกรุกราน อยู่เสมอหรือพวกเขาศรัทธาต่อความเท็จ และได้ปฏิเสธคุณของอัลลอฮ์ ﷻ ”

(อัลอันกานูต : อายะฮฺ 67)

สันติภาพในอิสลามยังปกคลุมด้วยความเมตตาและความประเสริฐ อัลลอฮ์ ﷻ ได้ มีดำรัสแก่ศาสนทูตมุหัมมัด ﷺ ว่า

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴾ (١٠٧)

(الأنبياء : الآية 107)

ความว่า : “และเราได้ส่งเจ้ามาเพื่อเป็นใคร นอกจากเพื่อเป็นความเมตตา แก่สากลโลก”

(อัลอันบิยาฮฺ : อายะฮฺ 107)

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ส่งศาสนทูตของพระองค์โดยมีจุดประสงค์เพื่อแผ่ความเมตตา แก่สากลโลก พระองค์ไม่ได้ตรัสว่า “เป็นความเมตตาแก่มวลมุสลิมเท่านั้น” ที่เป็นเช่นนี้ เพื่อให้ ท่านศาสนทูตได้นำมนุษยทั้งมวลสู่ทางนำ และไม่มีผู้ใดที่ได้รับทางนำนี้เว้นแต่ผู้ที่พร้อมจะรับมัน นั่นคือบรรดาผู้เคารพภักดี ถึงแม้ว่าเมตตาแห่งพระองค์ผู้เป็นเจ้าของจะกว้างขวางครอบคลุมมนุษยชาติ ทั้งหมดก็ตามสารแห่งอิสลามที่นำมาโดยท่านศาสนทูต ﷺ จึงเป็นความเมตตาแก่มนุษยชาติทั้งมวล และจะยั่งยืนตราบนานวันสืบ โลก ความเมตตาที่แผ่แห่งความรัก และมันก็ครอบคลุมทั้งสากลโลก (อิสมาอีลุดดี จะปะเกีย, 2004 : 46)

อิสลามจึงเป็นศาสนาแห่งความเมตตาที่เป็นของขวัญจากฟากฟ้าคำสอนที่แผ่แผ่ ความเมตตาแก่ชาวโลก และความผาสุกอันนิรันดร์กาลตราบใดที่มนุษย์ยึดมั่นในศาสนบัญญัติ ของอัลลอฮ์ ﷻ และทางนำของท่านศาสนทูตมุหัมมัด ﷺ ผู้ซึ่งประกาศว่าผู้ศรัทธาเป็นพี่น้องที่ต้อง ให้ความรักซึ่งกันและกัน เกื้อกูลและให้ความช่วยเหลือในสิ่งที่ดี แข่งขันในการกระทำความกุศลใฝ่

เรียนรู้ในศาสตร์และวิทยาการ ทุ่มทุกอย่างทุกอย่างเพื่อสร้างสันติภาพแก่พี่น้องของเขาและมนุษยชาติทั้งมวล(อิสมาอีลลูตฟี จะปะเกีย, 2004 : 47) โดยยึดมั่นในคำสอนของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٠﴾ ﴾

(الحجرات: الآية 10)

ความว่า: “แท้จริงเหล่าศรัทธาชนคือพี่น้องกันคั้งนั้นพวกเจ้าจงไกล่เกลี่ย ประนีประนอมกันระหว่างพี่น้องของพวกเจ้า และจงยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ﷻเถิด เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความเมตตา”

(อัลสุญรอต : อายะฮ์ 10)

3.3.3 ความรู้และความเข้าใจแก่นแท้ของอิสลาม คือรากฐานแห่งสันติภาพ

อิสลามคือ ศาสนาของอัลลอฮ์ ﷻ ที่อยู่บนพื้นฐานของความรู้และทางนำจากพระองค์ บทปฐมโองการของอัลกรุอันซึ่งมีจำนวน 5 โองการ ที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานแก่นบีมุฮัมมัด ﷺ เริ่มต้นด้วยการบังคับให้ท่านนบีมุฮัมมัดอ่านคั้งที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴿١﴾ ﴾

(العلق : الآية 1)

ความว่า: “จงอ่านด้วยพระนามของพระผู้อภิบาลของเจ้าผู้ทรงสร้าง”

(อัลอาลัก : อายะฮ์ 1)

จากอายัตข้างต้นจะเห็นได้ว่าอัลลอฮ์ ﷻ ทรงบังคับให้ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ อ่านซึ่งโดยมีคำว่า اقرأ (อิกระอะฮ์) อันหมายถึง “จงอ่าน” ซึ่งมีการทวนซ้ำจำนวน 2 ครั้งและมีคำว่า القلم (อัล-กอลัม) อันหมายถึง “ปากกา” ปรากฏในบทปฐมโองการคั้งกล่าวด้วย และคล้อยหลังจากนั้นไม่นาน อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานโองการต่อมาคั้งที่ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ تَبَّ وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾ ﴾

(القلم : الآية 1)

ความว่า: “นูน ขอสาบานด้วยปากกาและสิ่งทีพวกเจ้าขีดเขียน”

(อัลกอลัม : อายะฮ์ 1)

อายัตข้างต้นแสดงถึงการให้ความสำคัญของอิสลามต่อความรู้และกระบวนการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่งคั้งนี้เพราะการอ่านและการเขียนบันทึกไม่เพียงเป็นเงื่อนไขทีสำคัญยิ่งต่อกระบวนการเรียนรู้ของมนุษยชาติเท่านั้น หากเป็นบ่อเกิดแห่งความเข้าใจอันนำมาซึ่งปัญหาทีแท้จริงอีกคั้ง มนุษย์ในทุกยุคทุกสมัยจำเป็นต้องอาศัยการอ่านและการเขียนบันทึกในการรวบรวม

และถ่ายทอดความรู้ โดยที่ทั้งสองกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวได้มีการวิวัฒนาการตามยุคสมัย จนกระทั่งมีความเจริญสูงสุดในยุคปัจจุบัน ความเข้าใจที่เป็นบ่อเกิดแห่งปัญญาจึงเป็นเป้าหมายสูงสุดในอิสลามและเป็นพรอันประเสริฐของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ทรงประทานให้แก่บ่าวของพระองค์

ศาสนาในที่นี้ก็คืออิสลามอันหมายถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ที่ครอบคลุมและครบวงจร บนหลักการดังกล่าว อิสลามจึงไม่อนุญาตให้มุสลิมเป็นผู้ที่ไม่รู้ (ญาฮิล) หรือประกอบศาสนกิจใดๆ ในสภาพที่ตนเองไม่เข้าใจ และไม่รู้อะไรต่อศาสนกิจนั้นๆ โดยเด็ดขาด เพราะถึงแม้ยังไม่สามารถยกระดับขึ้นเทียบฐานะของผู้รู้ (อาลิมหรืออูละมาอ์) ต่มุสลิมยังสามารถจัดอยู่ในกลุ่มของปวงชน(อะวาม) โดยการอนุโลม แต่เขาไม่ได้รับการอนุญาตให้ลดฐานะถึงระดับผู้ไม่รู้(ญาฮิล) โดยเด็ดขาด(อิสมาอีลลูตฟี จะปะเกีย, 2007 : 39)

ในฐานะมุสลิม เราจึงมีความจำเป็นกล่าวแก่บรรดาผู้ได้รับคัมภีร์ทั้งหลายด้วยคำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ได้กล่าวแก่บรรดาผู้ได้รับคัมภีร์ในอัลกุรอานมีความว่า

﴿ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْسُونَهُ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْفُرُونَ بِالْحَقِّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ (71) ﴾

(آل عمران : الآية 71)

ความว่า : “โอ้บรรดาผู้ได้รับคัมภีร์ทั้งหลาย เพราะเหตุใดเล่าพวกเจ้าจึงบิดเบือนความจริงด้วยสิ่งเท็จ(ที่นักปราชญ์ของพวกเขาได้ถูกขึ้น)ปกปิดความจริงไว้ ทั้งๆที่พวกเจ้าก็รู้ดีอยู่”

(อาลี อิมรอน : อายะฮ์ 71)

หากมนุษยชาติทั่วไปจำเป็นต้องศึกษาและเรียนรู้อิสลามอย่างเข้าถึงแล้ว มุสลิมยังมีความจำเป็นต้องศึกษาและเข้าใจอิสลามอย่างถึงแก่นอีกหลายเท่าตัวมุสลิมปัจจุบันจำเป็นต้องศึกษาวิธีการนำเสนอและการเผยแผ่อิสลามของเหล่าบรรพชนที่สามารถ โน้มน้ำ และเชิญชวนจิตใจผู้คนที่สนใจอิสลามด้วยวิธีการที่เปี่ยมด้วยคุณธรรมและจริยธรรมอันสูงส่งพวกเขาได้ทำให้ชองอิสลามสลับพลีด้วยความช่วยเหลือและทางนำของอัลลอฮ์ ﷻ เพราะชัยชนะที่มั่นคงและยั่งยืนนั้นคือชัยชนะของวัฒนธรรมและอารยธรรมที่ถูกหลอมรวมเป็นวิถีชีวิตอันประเสริฐกว่า โดยที่บางครั้งผู้แพ้ย่อมศิโรราบด้วยความสมัครใจ และยินยอมให้อารยธรรมของตนเองถูกกลืนโดยคุณญีด้วยซ้ำไป แต่หากเป็นชัยชนะที่ตัดสินโดยอาศัยกองกำลังที่เหนือกว่า หรือชัยชนะบนคราบน้ำตา หยาดเลือด และชีวิตของเพื่อนมนุษย์ด้วยกันแล้ว จะไม่เป็นเพียงชัยชนะที่มีฐานอันประะบางเท่านั้นหากเป็นการบ่มเพาะความเกลียดชังและสะสมความแตกแยก ตลอดจนสร้างควมร้าวฉานในสังคมอย่างไม่รู้จักจบสิ้น(อิสมาอีลลูตฟี จะปะเกีย, 2007 : 45)

หากศึกษาประวัติศาสตร์การล่าอาณานิคมของประเทศมหาอำนาจในอดีตจะพบว่าถึงแม้ประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศที่ถูกยึดครองจะเปลี่ยนศาสนาตามประเทศมหาอำนาจแล้วก็

ตาม แต่ชนพื้นเมืองเหล่านั้นก็ยังดิ้นรนต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอิสรภาพ ถึงแม้ต้องแลกด้วยชีวิตและใช้เวลานานนับศตวรรษก็ตาม แต่ไม่ปรากฏว่าประชาชนในประเทศต่างๆที่หันเข้ารับอิสลามต้องถูกขึ้นต่อสู้เรียกร้องอิสรภาพจากประเทศมุสลิมเลย

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากศึกษาประวัติศาสตร์การเผยแผ่อิสลามในอุษาคเนย์จะพบว่าประชาชนแถบนี้พร้อมใจกันเข้ารับอิสลามโดยปราศจากการหลั่งเลือดแม้เพียงหยดเดียวไม่ปรากฏในประวัติศาสตร์การแผ่ขยายของอิสลามในดินแดนแถบนี้ที่บันทึกว่าบรรพชนมุสลิมได้บีบบังคับชาวพื้นเมืองให้เข้ารับอิสลามด้วยคมดาบ หรือแม้กระทั่งใช้วิธีการหว่านล้อมด้วยเมล็ดเงินจำนวนมหาศาลเพื่อสร้างแรงจูงใจผู้คนให้เข้ารับอิสลาม พวกเขายินยอมประกาศรับทางนำแห่งอิสลามด้วยหัวใจที่อิมเอบกับรสธรรมและปกป้องพิทักษ์อิสลามจวบถึงปัจจุบันจนกระทั่งวันกิยามะฮ์(วันสิ้นโลก) ด้วยความประสงค์ของอัลลอฮ์ ﷻ เพราะอิสลามได้วางกติกาอย่างชัดเจนเกี่ยวกับเสรีภาพในการนับถือศาสนามาตั้งแต่ 1,400 ปีมาแล้วด้วยหลักการของอัลกุรอานที่กล่าวไว้

﴿لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ...﴾

(البقرة : الآية 256)

ความว่า : “ไม่มีการบังคับในการนับถือศาสนา(อิสลาม)”

(อัลบะกอเราะฮ์ : อายะฮ์ 256)

มุสลิมทุกคนพึงทราบว่า การนำเสนออิสลามโดยใช้วิธีการที่ไม่ค่อยถูกต้องนั้น แทนที่จะเกิดผลดีต่ออิสลามทั้งระยะสั้นและระยะยาวกลับกลายเป็นการสร้างรอยด่างและฟากมลทินให้กับศาสนา โดยไม่รู้ตัวก็เป็นได้ อิสลามซึ่งเป็นศาสนาแห่งสันติภาพ ถูกตีตราเป็นสัญลักษณ์แห่งความรุนแรง ป่าเถื่อนยิ่งหากมีการใส่สีตีไข่และหลอกหลอนด้วยมายาคติจากกลุ่มมิถิลาชนที่ไม่หวังดีต่ออิสลามและมุสลิมแล้ว อิสลามจึงกลายเป็นคำสอนแห่งความหวาดกลัวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ขออัลลอฮ์ ﷻ ทรงคุ้มครอง ด้วยเหตุดังกล่าว อิสลามจึงปฏิเสธทฤษฎีของแม็กเคียวเวลล์ที่ขู่งให้ผู้คนใช้วิธีการอะไรก็ได้เพียงเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ แต่อิสลามมีคำสอนที่ให้มุสลิมยึดมั่นในระบบคุณธรรมด้วยหลักการที่ว่า “การมีวัตถุประสงค์ที่ดีไม่สามารถทำให้วิธีการที่นำสู่วัตถุประสงค์ดังกล่าว กลายเป็นสิ่งดีไปด้วย” “การมีเจตนาที่ดี จะไม่สามารถทำให้สิ่งหะรอม (สิ่งต้องห้าม) กลายเป็นดีได้”

อิสลามจึงให้ความสำคัญกับแนวทางและวิธีการมากกว่าที่จะกำชับให้มุสลิมมุ่งแต่เพียงบรรลุถึงเป้าหมาย เพราะการบรรลุถึงเป้าหมายเป็นเรื่องอนาคตที่อัลลอฮ์ ﷻ เป็นผู้กำหนด ในขณะที่แนวทางหรือวิธีการเป็นสิ่งปัจจุบันที่มุสลิมต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามเจตนารมณ์อันแท้จริงของอิสลาม คำถามที่ทุกคนจะต้องให้คำตอบในวันกิยามะฮ์ก็คือคุณปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับคำสอนของอิสลามมากน้อยเพียงใด อัลลอฮ์ ﷻ จะไม่ถามว่าคุณปฏิบัติหน้าที่อย่างประสพ

ผลสำเร็จมากน้อยแค่ไหน เพราะครรชนชี้วัดความสำเร็จที่แท้จริงของมุสลิมก็คือความสำเร็จในการปฏิบัติตนและประยุกต์ใช้คำสอนให้สอดคล้องกับหลักการของอิสลามมากน้อยเพียงใดต่างหาก(อิสมาอีลตุตฟี จะปะเกีย, 2007 : 67)

อัลกุรอานยังได้กำชับให้มุสลิมชำระไว้ซึ่งความยุติธรรมแม้กระทั่งต่อฝ่ายตรงกันข้ามและแม้กระทั่งในบรรยากาศที่อบอุ่นด้วยอารมณ์แห่งความเกลียดแค้น ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلَىٰ ءَلَّا تَعْدِلُوا ؕ اَعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

(المائدة : الآية 8)

ความว่า :“ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยดีเพื่ออัลลอฮ์ ﷻ เป็นพยานด้วยความเที่ยงธรรมและจงอย่าให้การเกลียดชังพวกหนึ่งพวกใดทำให้พวกเจ้าไม่ยุติธรรม จงยุติธรรมเถิด มันเป็นที่ใกล้กับความยำเกรงยิ่งกว่า และพึงยำเกรง อัลลอฮ์ ﷻ เถิด แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ นั้น เป็นผู้ทรงรอบรู้อย่างละเอียดในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำการ”

(อัลมาอิดะฮ์ : อายะฮ์ 8)

เนื่องจากความยำเกรงอัลลอฮ์ ﷻ คือกุญแจแห่งความสำเร็จทั้งโลกนี้และโลกหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งถือเป็นเงื่อนไขสำคัญสำหรับการดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมดังนั้นอัลลอฮ์ ﷻ จึงกำชับให้บรรดาศรัทธาชนยำเกรงต่อพระองค์ในทุกสภาวะการณ์และสถานที่ คำสอนดังกล่าวได้รับการปฏิบัติโดยสมบูรณ์แบบจากนบีมุฮัมมัด ﷺ และบรรดาเศาะฮาบะฮ์ตลอดจนผู้ทรงคุณธรรมด้วยดีตลอดมา ตามที่ได้ปรากฏในประวัติศาสตร์อารยธรรมอิสลาม และด้วยสาเหตุที่มุสลิมประยุกต์ใช้หลักคำสอนดังกล่าวสู่ภาคปฏิบัติอย่างสมบูรณ์ เปี่ยมด้วยคุณธรรมและจริยธรรมอันสูงส่ง อิสลามจึงเป็นศาสนาที่ได้รับการยอมรับและเลื่อมใสศรัทธาจากประชาคมโลกมากที่สุด ตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน

มุสลิมมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการชี้แนะจากบรรดาอุละมาอ์(ผู้รู้)ผู้ทรงคุณธรรม ที่มีบทบาทเป็นผู้สืบทอดมรดกจากเหล่าศาสนทูต พวกเขาจะชี้แจงข้อสงสัย อธิบายสิ่งคลุมเครือ ตอบโต้ความมดเท็จ ให้คำชี้ขาดข้อขัดแย้งและวินิจฉัยประเด็นต่างๆที่เป็นความต้องการของประชาสังคมที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของอัลกุรอานและซุนนะฮ์(จริยวัตรท่านนบี ﷺ)อันแท้จริง(อิสมาอีลตุตฟี จะปะเกีย, 2007 : 48)

นอกจากนี้ เรายังมีความจำเป็นที่ต้องเรียนรู้วิถีการร่วมใช้ชีวิตบนโลกนี้ในสังคม พหุวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์อันแท้จริงของอิสลามที่มุ่งมั่นสรรค์สร้างสังคมสันติภาพ สมานฉันท์และสันติสุขอันยั่งยืนขออัลลอฮฺ ﷻ ทรงประทานการชี้นำแก่ทุกฝ่ายด้วยเทอญ

3.3.4 ความยุติธรรม คือ รากฐานของสันติภาพ

กัมกัร้อลกุรอานหลาย โองการ ได้คำชี้แจงและปูทางสำหรับแบบแผนของสันติภาพ และยังได้สนับสนุนให้ใช้กระบวนการสันติวิธี ในการเรียกร้องคืนสิทธิอันพึงมีพึงได้ของเจ้าของ สิทธิ ห้ามละเมิดหรือรุกรานผู้อื่น พร้อมกันนั้น ต้องดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม ทำดีกับมวลมนุษย และสรรพสิ่งทั้งหลาย แม้กระทั่งกับข้าศึกในสงคราม เมื่อใดที่พวกเขาตอบรับการเจรจา ประนีประนอม ความยุติธรรมต้องอยู่เหนืออารมณ์และความรู้สึกส่วนตัว หรือความสัมพันธ์ทาง เครือญาติและมิตรสหายหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่า ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตรัสว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ أَوِ
الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ إِن يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ ① ١٣٥﴾

(النساء : الآية 135)

ความว่า : “บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ยจงเป็นผู้ธำรงความเที่ยงธรรมในการเป็น
(พยาน เพื่ออัลลอฮฺ ﷻ แม้จะเป็นอันตรายต่อตัวสุเจ้าเอง หรือพ่อแม่ ญาติ
สนิทของสุเจ้าก็ตาม แม้เขาจะมั่งมีหรือยากจนก็ตาม”

(อันนิสาอ : อายะฮฺ 135)

จากอาย์อัลกุรอานข้างต้นจะเห็นได้ว่าอัลลอฮฺ ﷻ ทรงสอนให้อำนวยความ
ยุติธรรม กับข้าศึกหรือศัตรูถึงแม้จะเป็นอันตรายต่อตัวสุเจ้าเองหรือพ่อแม่ ญาติสนิทของสุเจ้าก็ตาม
แม้เขาจะเป็นคนมั่งมีหรือยากจนก็ตามเราต้องให้ความยุติธรรม โดยไม่กลัวแต่อย่างใด ดังที่อัลลอฮฺ
ﷻ ทรงตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ
شَتَانُ قَوْمٍ عَلَىٰ أَلَّا تَعْدِلُوا أَعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ
خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ②﴾

(المائدة : الآية 8)

ความว่า : “บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย จงเป็นผู้ดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมในการ
เป็นพยานเพื่ออัลลอฮฺ ﷻ และจงอย่าให้การเกลียดชังพวกหนึ่งพวกใดทำ
ให้พวกเจ้าไม่ยุติธรรม จงยุติธรรมเถิด มันเป็นสิ่งที่ใกล้กับความยำเกรง
ยิ่งกว่า”

(อัลมอิดะฮ์ : อายะฮ์ 8)

สรุปแล้ว การอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชน เป็นรากฐานสำคัญที่ค้ำชูและปูทางสำหรับกระบวนการสร้างสันติภาพ ฉะนั้น ในกระบวนการพูดคุยหรือเจรจา เพื่อยุติความรุนแรงและสร้างสันติภาพ ทั้งสองฝ่ายจะต้องถือว่า การอำนวยความสะดวกยุติธรรมในทุกมิติและทุกด้าน ต้องเป็นวาระที่สำคัญของการพูดคุยหรือเจรจา พร้อมกับมีมาตรการในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่เป็นรูปธรรมชัดเจน จึงจะทำให้กระบวนการพูดคุยหรือเจรจาเพื่อสันติภาพประสบความสำเร็จแน่นอน สำหรับพื้นที่ที่มีความขัดแย้งในเรื่องอัตลักษณ์และประวัติศาสตร์ ผู้ที่มีส่วนได้เสีย หรือได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบ ย่อมมีมุมมอง ความคิด ความเข้าใจในเรื่องสันติวิธี สันติภาพและความยุติธรรมที่หลากหลายและแตกต่างกัน

ดังนั้น เพื่อให้กระบวนการพูดคุย หรือ เจรจาได้รับการตอบรับ สนับสนุนจากประชาชนทุกภาคส่วน ทุกศาสนาและชาติพันธุ์ ข้าพเจ้าจึงเสนอ ให้รัฐจัดให้มีคณะกรรมการยุติธรรมและสมานฉันท์ภาคประชาชนชุดหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนประชาชนจากศาสนิกและชาติพันธุ์ต่างๆ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน ผู้นำชุมชน ผู้แทนสตรี โดยคณะกรรมการชุดนี้มีบทบาทในการสนับสนุน ตรวจสอบและติดตามกระบวนการสันติวิธีสู่สันติภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สานเสวนาในเรื่องสันติวิธีและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในมิติและด้านต่างๆแก่ประชาชนทุกภาคส่วน เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจ เข้าถึง มีความเชื่อมั่นและไว้วางใจยุทธศาสตร์และแนวนโยบายของรัฐในการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี พร้อมทั้งจะเข้ามามีส่วนร่วมในการผลักดันและสนับสนุนกระบวนการพูดคุย หรือ เจรจา เพื่อให้เกิดสันติภาพที่แท้จริง

หนึ่งในรูปแบบที่เป็นรูปธรรมชัดเจนในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชน เพื่อเกื้อหนุนและส่งเสริมให้การเจรจา หรือ พุดคุยเพื่อสันติภาพประสบความสำเร็จ และสอดคล้องกับหลักการอิสลาม ก็คือ การให้ความสะดวกในทางสังคม ภาครัฐไม่ควรละเลยการให้หลักประกันทางสังคม ด้วยการช่วยเหลือและเยียวยาแก่บรรดาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ให้มีประสิทธิภาพ ยุติธรรม ไม่มีการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะการช่วยเหลือเยียวยาในด้านจิตใจ การศึกษา คุณภาพชีวิตและรายได้ของครอบครัวผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์

3.4 ความสัมพันธ์ต่างๆ เกาสะท้อนอุดมการณ์สันติภาพในอิสลาม

นอกจากการเรียกร้องเชิญชวนและสั่งสอนในเรื่องสันติภาพแล้วอิสลามยังได้บัญญัติให้อุดมการณ์นี้เป็นมูลฐานแห่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กรและประเทศต่างๆ อีกด้วย หลักการแห่งความสัมพันธ์ระหว่างมุสลิม ก็คือ ความเสมอภาคและภราดรภาพ นั่นก็คือความสันติ สงบสุขและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินความเมตตาและเอื้ออาทรต่อกันในระบบ

ความสัมพันธ์ระหว่างมุสลิมด้วยกันไม่ว่าจะมีความแตกต่างทางด้านสัญชาติ สีผิว ภาษา และ มาตุภูมิหรือแม้จะแตกต่างด้านฐานะหรือยศบรรดาศักดิ์ พวกเขาจะยืนหยัดบนหลักการอันมั่นคง ที่อยู่บนพื้นฐานของการศรัทธาในอัลลอฮ์ ﷻ และความเป็นพี่น้องร่วมศาสนา ความรู้ลึกเป็นพี่น้อง ในบรรดามุสลิมด้วยกัน จึงเป็นแขนงหนึ่งของการศรัทธาที่แยกออกจากกันไม่ได้ (ฮามิดะห์ฮาซัน โต้ะมะ, 2556 : 302 อ้างถึงใน Harun Yahya, 2004 : 69) ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٠﴾ ﴾

(الحجرات : الآية 10)

ความว่า : “แท้จริงบรรดาผู้ศรัทธานั้นเป็นพี่น้องกันดังนั้นพวกเจ้าจงไกล่เกลี่ยประนีประนอมกันระหว่างพี่น้องทั้งสองฝ่ายพวกเจ้าและจงยำเกรงอัลลอฮ์ ﷻ เถิด เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความเมตตา”

(อัลสุญรอต : อายะฮ์ 10)

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างมุสลิมกับชนต่างศาสนิก ก็คือ การทำความรู้จักกัน การเคารพและให้เกียรติกัน การช่วยเหลือบริการและอำนวยความสะดวก การให้สิทธิเสรีภาพและความเป็นธรรมในทุกๆ ด้าน ซึ่งจะนำไปสู่การช่วยเหลือเกื้อกูลและเอื้ออาทรกัน(มัสลัน มาหะมะ, 2007 : 67) อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقَىٰكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾ ﴾

(الحجرات : الآية 13)

ความว่า : “มนุษย์ชาติเอ๋ย แท้จริงเราได้สร้างพวกเจ้าจากเพศชายและเพศหญิง และเราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่า และตระกูลเพื่อจะได้รู้จักกัน แท้จริงผู้ที่มิเกียรติยิ่งในหมู่พวกเจ้า ณ อัลลอฮ์ ﷻ นั้นก็คือ ผู้ที่มีความยำเกรงยิ่งในหมู่พวกเจ้า แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้อย่างละเอียดถี่ถ้วน”

(อัลสุญรอต : อายะฮ์ 13)

3.4.1 อิสลามกับการคุ้มครองและเคารพในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์

อิสลามได้สั่งสอนมนุษย์ทุกคนให้เคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ กล่าวคือ สิทธิในชีวิต ทรัพย์สิน การเลือกวิถีชีวิตและการนับถือศาสนาต้องได้รับการคุ้มครองและจะละเมิดไม่ได้ ภายใต้หลักการที่ว่า“เป็นเพื่อมนุษย์ด้วยกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางศาสนา ภาษา สีผิวและเชื้อชาติ”(ฮามิดะห์ฮาซัน โต้ะมะ, 2556 : 303) อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสอีกว่า

﴿ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْوَيْ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ

﴿ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴾ (70)

(الإسراء : الآية 70)

ความว่า : “และโดยแน่นอนได้ให้เกียรติแก่ลูกหลานของอาดัม และเราได้บรรดทุกพวกเขาทั้งทางบกและทางทะเลและได้ให้ปัจจัยยังชีพที่ดีทั้งหลายแก่พวกเขา และเราได้ให้พวกเขาดีเด่นอย่างมีเกียรติเหนือกว่าผู้ที่เราได้ให้บังเกิดมาเป็นส่วนใหญ่”

(อัลอิสเราะฮ์ : อายะฮ์ 70)

3.4.2 สงครามคือทางออกสุดท้ายและความจำเป็นอันหลีกเลี่ยงไม่ได้

เนื่องจากศักดิ์ศรีและสิทธิแห่งความเป็นมนุษย์เป็นสิ่งที่ต้องได้รับการคุ้มครอง ดังนั้นการละเมิดคุกคาม ตัดทอนและบิดเบือนสิทธิดังกล่าว ถือว่าเป็นการกระทำความผิดและละเมิดต่อบุคคลนี้คือ มูลเหตุที่แท้จริงที่อิสลามปฏิเสธความขัดแย้งและสงครามไม่ว่าในกรณีใดๆก็ตาม เพราะมันเป็นการละเมิดต่อชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรมและบริสุทธิ์ของมนุษย์ นอกจากนี้สงครามยังเป็นมูลเหตุให้เกิดการทำลายสิ่งดีงามและคุณค่าต่างๆ ของชีวิตมนุษย์อีกด้วย อิสลามจึงห้ามการทำสงครามเพื่อการขยายรัฐและดินแดนขยายอำนาจและอิทธิพล ตลอดจนสงครามล่าอาณานิคม”(ฮามีดะห์ฮาซัน โต๊ะมะ, 2556 : 304) อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสอีกว่า

﴿ تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ لَلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ

﴿ لِلْمُتَّقِينَ ﴾ (83)

(الفصص : الآية 83)

ความว่า : “นั่นคือที่พำนักแห่งวันอาคีเราะฮ์เราได้เตรียมมันไว้สำหรับบรรดาผู้ที่ไม่ปรารถนาหยิ่งผยองในแผ่นดินและไม่ก่อการเสียหายและปั่นปลายย่อมนเป็นของบรรดาผู้ยำเกรง”

(อัลกอซ็อศ : อายะฮ์ 83)

อิสลามยังห้ามการทำสงครามที่มีลักษณะเป็นการสร้างความวิบัติและความเสียหาย ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ

﴿ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ﴾ (56)

(الأعراف : الآية 56)

ความว่า : “และพวกเจ้าอย่าก่อความเสียหายไว้ในแผ่นดินหลังจากได้มีการปรับปรุงแก้ไขมันแล้ว และจงวิงวอนขอต่อพระองค์ด้วยความยำเกรง และความปรารถนาอันแรงกล้าแท้จริงความเอ็นดูเมตตาของอัลลอฮ์ ﷻ นั้นใกล้กับผู้กระทำความดีทั้งหลาย”

(อัลอะฮฺรอฟ : อายะฮฺ 56)

สงครามถึงแม้เป็นสิ่งที่อนุญาตในอิสลามแต่ไม่สนับสนุนโดยสิ้นเชิง และห้ามให้มีการประกาศการทำสงครามไม่ว่าในกรณีใดๆ ทั้งสิ้น เว้นแต่ด้วยความจำเป็นอย่างสุดวิสัยโดยไม่มีทางเลือกแต่ต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ เงื่อนไขและจรรยาบรรณอันสูงส่ง และไม่มีใครสามารถประกาศสงครามเว้นแต่ผู้นำสูงสุดของมุสลิมเท่านั้น ไม่ใช่ตามความต้องการของผู้หนึ่งผู้ใดหรือกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด ที่มากไปกว่านั้นคือไม่อนุญาตให้มีสงครามนอกจากต้องผ่านกระบวนการเรียกร้องคู่สันติภาพหรือตอบรับอิสลามอย่างถูกต้องชอบธรรมก่อน และต้องไม่กระทำการโจมตีกันนอกจากเขาต้องรับผิดชอบในผลแห่งการกระทำนั้น ทั้งในด้านศาสนบัญญัติและกฎหมายท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ พยายามใคร่ครวญหาวิธีการที่ดีที่สุดเพื่อหลีกเลี่ยงจากการทำสงครามไม่อุบัติให้เกิดขึ้น เว้นแต่ด้วยเหตุผลและเงื่อนไขที่จำเป็นอันหลีกเลี่ยงไม่ได้จาก 3 ประการดังนี้(ฮามิดะห์ฮาซัน โตะมะมะ, 2556 : 305)

(ก) เพื่อปกป้อง ป้องกันตัวเองจากการรุกรานและการคุกคาม ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقْتُلُونَكُمْ وَلَا تَعْدُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ الْمُعْتَدِينَ

﴿ ١١٠ ﴾

(البقرة : الآية 190)

ความว่า : “และพวกเจ้าจงต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ์ ﷻ ต่อบรรดาผู้ทำร้ายพวกเจ้าและจงอย่ารุกรานแท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ ไม่ทรงชอบบรรดาผู้รุกราน”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ : อายะฮฺ 190)

(ข) เพื่อปกป้อง ป้องกันตัวเองจากการกดขี่ ทารุณ ข่มเหง รังแกจากผู้กดขี่ และผู้อธรรมดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ رَبَّنَا

أَخْرَجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَل لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَل لَنَا مِنْ لَدُنْكَ

﴿ ٧٥ ﴾ نَصِيرًا

(النساء : الآية 75)

ความว่า : “มีเหตุใดเกิดขึ้นแก่พวกเจ้ากระนั้นหรือ? ที่พวกเจ้าไม่สู้รบในหนทางของอัลลอฮ์ ﷻ ทั้งๆ ที่บรรดาผู้อ่อนแอไม่ว่าผู้ชายหรือหญิงและเด็กๆ ต่างกล่าวกันว่าโอ้พระเจ้าของเราโปรดนำพวกเราออกจากเมืองนี้ซึ่งชาวเมืองเป็นผู้ข่มเหงรังแกและโปรดให้มีขึ้นแก่พวกเรา ซึ่งผู้คุ้มครองคนหนึ่งจากที่พระองค์ และโปรดให้มีขึ้นแก่เรา ซึ่งผู้ช่วยเหลือคนหนึ่งจากที่พระองค์”

(อันนิสาฮ์ : อายะฮ์ 75)

(ค) เพื่อคุ้มครองและปกป้องสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนาอัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัส

ว่า

﴿ وَقَنَلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ فَإِنَّ آتَتْهُمُ آيَاتُ اللَّهِ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴾ (39)

(الأنال : الآية 39)

ความว่า : “และพวกเจ้าจงสู้รบกับพวกเขาจนกว่าจะไม่มีการปฏิเสธศรัทธาใดๆ ปรากฏขึ้นและการอิวาอะฮ์ชนิดนั้น ต้องเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮ์ ﷻ เท่านั้น ถ้าหากพวกเขาหยุดยั้งแน่นอน อัลลอฮ์ ﷻ นั้นทรงเห็นในสิ่งที่พวกเขากระทำ”

(อันฟาล : อายะฮ์ 39)

จากคำอธิบายข้างต้น ทำให้เราทราบและเข้าใจถึง กฎเกณฑ์ของสงครามในรูปแบบต่างๆ ตามที่อิสลามได้บัญญัติไว้ อย่างไรก็ตาม เมื่อฝ่ายศัตรูได้ขอสงบศึกและยุติสงคราม อิสลามสั่งใช้ให้กองทัพมุสลิมเห็นชอบและหยุดการทำสงคราม แม้จะดูมองว่าเป็นฝ่ายที่เสียเปรียบก็ตาม หากยังคงทำสงครามต่อไป ก็ถือว่าเป็นการกระทำที่หะรอมหรือที่ต้องห้ามและมีความผิดอย่างแรง (ยูสุฟ อัลก็อรฎอวีย์, 2549 : 57) ดังบทบัญญัติที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานอย่างมากมาย บางส่วนจากนั้นมีดังนี้

(ง) อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ أَوْ جَاءَكُمْ حَصْرَتْ صُدُورُهُمْ أَنْ يُقَاتِلُوكُمْ أَوْ يُقَاتِلُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَاتِلُوكُمْ فَإِنْ اعْتَرَفُوكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوكُمْ وَأَلْقَوْا إِلَيْكُمُ السَّلَامَ فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ﴾ (90)

(النساء : الآية 90)

ความว่า :“นอกจากบรรดาผู้ที่ติดต่อกับพวกหนึ่งซึ่งระหว่างพวกเจ้ากับพวกนั้นมีพันธสัญญาอยู่หรือบรรดาผู้ที่มาหาพวกเจ้าโดยที่หัวอกของพวกเขาอัคอื่นต่อการทำงานที่พวกเขาจะสู้รบกับพวกเจ้าหรือสู้รบกับหมู่ชนของพวกเขาสองและหากว่าอัลลอฮ์ ﷻ ทรงประสงค์แล้วแน่นอนพวกเขาได้สู้รบกับพวกเจ้าแล้วด้วยแต่ถ้าพวกเขาออกห่างพวกเจ้าโดยที่ไม่มีได้ทำการสู้รบกับพวกเจ้า และได้เสนอเจรจาแก่พวกเจ้าเพื่อการประนีประนอมแล้วไซ้ อัลลอฮ์ ﷻ ก็ไม่ทรงใดแก่พวกเจ้าที่ขัดพวกเขาได้”

(อันนิสาอ์ : ๙๐)

อุมร์ อุบัยดฺ หะชะนะฮฺ (2007 : 38) ได้อธิบายเพิ่มอีกว่า อิสลามเป็นศาสนาที่ยืนหยัดสร้างสันติภาพในสังคมมนุษย์ให้ปรากฏอย่างเป็นรูปธรรม กฎดั้งเดิมในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับสังคมโลกตามทัศนะอิสลามคือ สันติภาพไม่ใช่สงคราม ด้วยเหตุดังกล่าวเมื่อใดที่มีโอกาสสร้างสันติภาพอิสลามจึงเรียกร้องและฉกฉวยโอกาสนั้นให้กลับสู่สภาวะดั้งเดิมทันที ถึงแม้ในช่วงเกิดภาวะสงครามก็ตาม อิสลามไม่สนใจผลกระทบต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นหลังจากมีการประนีประนอมอิสลามจึงไม่พยายามที่จะไปสืบทอดความตั้งใจที่แท้จริงของกลุ่มสงครามที่ยอมประนีประนอมว่ามีวัตถุประสงค์ซ่อนเร้นบางอย่างหรือไม่ อิสลามจึงจะตอบรับการประนีประนอมหยุดสงครามโดยไม่มีข้อแม้ใดๆ ทั้งสิ้น เพราะสันติภาพเป็นคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ในขณะที่การรุกราน สงคราม และอาชญากรรมนั้นเป็นคุณลักษณะเฉพาะของเหล่ามารร้าย ดังที่อัลกุรอานได้ระบุไว้ว่า

﴿ وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلَامِ فَاجْتَبِهِمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝٦١﴾

(الأنفال : الآية 61)

ความว่า :“และหากพวกเขาโอนอ่อนมาเพื่อการประนีประนอมแล้วเจ้าก็จงโอนอ่อนตามเพื่อการนั้นด้วยและจงมอบหมายแก่อัลลอฮ์ ﷻเถิด แท้จริงนั้นพระองค์คือทรงได้ยิน ทรงรอบรู้”

(อัลอัมฟาต : 61)

อายะฮ์อัลกุรอานดังกล่าว สามารถวิเคราะห์ได้ว่าอิสลามเป็นศาสนาแห่งสันติภาพที่มุ่งมั่นโน้มน้าวจิตใจผู้คนด้วยการใช้เหตุผล การสานเสวนาและเจรจาไม่ใช่การใช้พลังกำลังอิสลามเผยแพร่ด้วยพลังแห่งปัญญาไม่ใช่พลังอำนาจของผู้ครองกำลังที่เหนือกว่า เป้าประสงค์อันสูงส่งของอิสลามคือ การนำมาซึ่งสันติสุขยังมวลมนุษยชาติถึงแม้จะเป็นคนต่างศาสนาก็ตาม (อุมร์ อุบัยดฺ หะชะนะฮฺ, 2007 : 18)

3.4.3 อิสลามห้ามทหารมุสลิมฆ่าประชาชนผู้บริสุทธิ์

ยูสุฟ อัลก็อรฎอวี (2549 : 9) ได้อธิบายอย่างชัดเจนพร้อมยกหลักฐานจากอัลกุรอาน อีกว่าเมื่ออิสลามอนุญาตให้ทำสงคราม เนื่องจากมีเหตุผลที่จำเป็น ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ อิสลามได้วาง กฎเกณฑ์และกรอบของการทำสงครามที่บัญญัติไว้ในอัลกุรอาน และตามแนวทางของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ บรรดาเศาะหาบะฮ์ และผลการวินิจฉัยของบรรดาอุละมาอ์ในการนำมาเป็นบรรทัดฐาน การปฏิบัติชาวมุสลิม อิสลามอนุญาตให้ทหารมุสลิมฆ่าเฉพาะทหารในสมรภูมิต่านั้น ไม่อนุญาต สำหรับชีวิตเลือดเนื้อของประชาชนผู้บริสุทธิ์ ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสงคราม ไม่ว่าด้วยเงื่อนไข และเหตุผลใดก็ตาม นอกจากนั้น อิสลามยังห้ามมิให้ฆ่าสตรี เด็ก คนป่วยและบาดเจ็บ คนชรา นักบวชหรือบาทหลวง ผู้ที่กำลังปฏิบัติศาสนกิจ ห้ามฆ่าเชลยศึก ห้ามทรมานและหนั่วยวะของ ข้าศึก ห้ามฆ่าสัตว์ ห้ามตัดและทำลายต้นไม้ แม่น้ำลำธาร ทำให้แหล่งน้ำสกปรก และห้ามทำลาย บ้านเรือน อีกทั้งอิสลามยังได้ห้ามมิให้ตามล่าศัตรูบาดเจ็บสาหัสและหลบหนียอมแพ้ ซึ่งแนวทาง อิสลามเป็นแนวทางสายกลางและมีความพอดี พอเหมาะเป็นอย่างยิ่ง สงครามนั้นเป็นเพียงการผ่าตัด อวัยวะที่เป็นเนื้อร้ายทิ้งเสียเท่านั้น

3.4.4 อิสลามเรียกร้องและเชิญชวนสู่การทำความดีอย่างสง่างาม

อิสลามได้บัญญัติให้มุสลิมรักษาความยุติธรรม ห้ามการกดขี่ ข่มเหง และเอารัดเอาเปรียบบุคคลอื่น คำสอนและคำเรียกร้องเชิญชวนอันสูงส่งและบริสุทธิ์ของอิสลาม มีจุดมุ่งหมายให้เกิดความรักใคร่ ประองคองการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การควบคุมตนเอง การเสียสละ การไม่เห็นแก่ตัวและโลก อันเป็นปัจจัยที่นำพามนุษย์ชาติไปสู่ชีวิตที่สมบูรณ์ พูนสุข สมานฉันท์ กลมเกลียว มีความเป็นพี่น้อง รักใคร่ผูกพันกันอย่างแน่นแฟ้นและเอื้ออาทรกัน นอกจากนั้นอิสลามยังได้สั่งสอนให้เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับในคุณค่าและสิ่งที่ดีกว่า พร้อมทั้งยึดมั่นว่าสติปัญญาอันเป็นหนทางเดียวที่สามารถสร้างความพึงพอใจแก่ทุกฝ่าย อิสลามไม่มีการบังคับใช้ใน ด้านต่างๆ ของหลักการศาสนาแต่อย่างใด เช่น หลักการศรัทธามั่นหรืออะกีดะฮ์และการนับถือศาสนา อีกทั้งยังได้เปิดโอกาสและให้สิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนาและวิถีชีวิตโดยใช้สติปัญญา อย่างไตร่ตรองและไม่เดือดร้อนผู้อื่น(ฮามีดะห์ฮาซัน โด๊ะมะ, 2556 : 296) ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ۚ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِرْ

بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ

(البقرة : الآية 256)

ความว่า : “ไม่มีการบังคับใดๆ ให้นับถือในศาสนาอิสลาม แน่แน่นอนความ ถูกต้องนั้น ได้เป็นที่กระจ่างแจ้งจากความคิดนั้นผู้ใดปฏิเสธศรัทธาต่อ อักกุฏชูตและการศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ﷻ แล้วแน่นอนเขาได้ยึดหวังอันมั่นคงไว้แล้วโดยไม่มีการขาดใดๆเกิดขึ้นแก่มันและอัลลอฮฺ ﷻ นั้นเป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงรอบรู้”

(อัลบาเกาะเราะฮฺ : 61)

ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เป็นเพียงผู้นำริสาละฮฺอิสลามมาเผยแผ่ เชิญชวน ตักเตือนแจ้งข่าวดี และแจ้งข่าวร้ายต่อมวลมนุษยชาติเท่านั้น สำหรับศรัทธาชนที่ดำรงมั่นปฏิบัติตามคำสั่งใช้ของอัลลอฮฺ ﷻ จะได้รับข่าวดีคือเป็นชาวสวรรค์ ส่วนผู้ที่ฝ่าฝืน ละเมิด ทำบาปใหญ่และปฏิเสธศรัทธาจะได้รับข่าวร้ายคือเป็นชาวนรก ส่วนการให้ฮิญาบหรือซุนนัตนั้น พระองค์ องค์เดียวเท่านั้นที่ทรงสามารถชี้และน(ยูสุฟ อัลก็อรฎอวีย์, 2549 : 57-60) ดังที่พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾ وَدَاعِبًا إِلَى اللَّهِ بِأَذْنِهِ
وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿٤٦﴾

(الأزاب : الآية 45-46)

ความว่า : “โอ้นบีมุฮัมมัด ! แท้จริงเราได้ส่งเจ้ามาเพื่อให้เป็นพยานและผู้แจ้งข่าวดีและผู้ตักเตือน(45) และเป็นผู้เรียกร้องเชิญชวนต่ออัลลอฮฺ ﷻ ตามพระบัญชาของพระองค์และเป็นดวงประทีปอันแจ่มจรัส”

(อัลอะหฺซาบ : 45-46)

สรุปได้ว่า ความหมายและความสำคัญของสันติภาพโดยทั่วไปคือ การที่สังคมใช้ชีวิตอยู่อย่างมีความสุขไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อนไม่เอาเปรียบกัน ไม่ระแวงต่อกัน เคารพในความคิดที่แตกต่างกัน และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขและสังคมอยู่รอดได้ด้วยคุณธรรมและสันติภาพ ส่วนสันติภาพในอิสลามถูกประทานลงมาจากอัลลอฮฺ ﷻ ผู้ทรงชี้แนะบุคคลที่ขวนขวายความโปรดปรานอันเป็นหนทางแห่งสันติภาพและอัลลอฮฺ ﷻ ได้ส่งศาสนทูตเพื่อมาเป็นแบบอย่างในการสร้างสันติภาพในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ โลกนี้และโลกอาคีเราะฮฺ (ชีวิตหลังความตาย) อัลลอฮฺ ﷻ ได้แจ้งข่าวดีสำหรับบรรดาผู้ศรัทธาที่ประกอบคุณงามความดี มุ่งรักษาสันติภาพและเผยแผ่ความสงบสุข พวกเขาได้รับการตอบแทนจากอัลลอฮฺ ﷻ ด้วยสวนสวรรค์ดินแดนแห่งความสันติสุขในวันที่พวกเขาได้พบกับพระองค์อย่างสันติ ดังนั้นอิสลามเป็นศาสนาแห่งความสันติภาพอย่างแน่นอน ซึ่งเป็นคำที่บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย ได้กล่าวคำทักทาย อัซสลาม

และเป็นพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ คำหนึ่ง สำหรับสันติภาพของบรรดาผู้ศรัทธานั้นแน่นอนก็คือ สวรรค์นั่นเอง เป็นสถานที่ที่ได้รับการตอบแทนในการทำความดีในโลกนี้เราเรียกว่า “ดารุสสลาม” สำหรับสันติภาพนั้นจะเกิดขึ้นได้นั้นจะต้องมีความพยายามเรียกร้องอย่างจริงจังต่ออำนาจสูงสุด ให้อยอมรับในสิ่งที่เราต้องการ ถ้าสิ่งนั้นไม่เป็นสิ่งที่ต้องห้ามกฎข้อบัญญัติของศาสนาอิสลาม สำหรับสังคมบ้านเราทุกวันนี้ โดยเฉพาะการเมืองการปกครอง เราจะหาความมีคุณธรรม จริยธรรม ด้วยใจจริงแทบจะหาไม่ได้เลย ต่างคนต่างต้องการผลประโยชน์ และอำนาจมากเกินไป จนทำให้ประชาชนเรานั้น ถูกกดขี่กดขี่มหาศาลหาความสันติภาพไม่ได้อย่างสิ้นเชิง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดหลักการและอุดมการณ์ สำหรับศาสนาอื่นนั้นจะไม่มีสันติภาพเกิดขึ้นได้ ถ้าไม่ได้นำกฎข้อบัญญัติของศาสนาอิสลามมาใช้ประยุกต์ เพราะอิสลามเท่านั้นเป็นศาสนาแห่งความสันติภาพ

สันติภาพในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์และถาวรได้นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเอาสันติภาพในรูปแบบอิสลามเท่านั้นถึงจะเกิดสันติภาพได้ เพราะอิสลามคือศาสนาแห่งสันติภาพ และถูกส่งลงมาเพื่อสร้างสันติภาพให้กับโลกนี้และโลกอาคิเราะฮ์ (ชีวิตหลังความตาย) และสันติภาพจะเกิดขึ้นได้นั้นเมื่อมนุษย์ทุกคนมีความพอเพียงในความเป็นอยู่ของตน ปราศจากความอิจฉาริษยาผู้อื่นปราศจากการเบียดเบียนผู้อื่น รู้จักการเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ต่อเพื่อนมนุษย์ มีคุณธรรม จริยธรรมด้วยใจจริงและมนุษย์ไม่เห็นผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าผลประโยชน์ส่วนรวมสิ่งเหล่านี้แหละที่จะทำพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดสันติภาพได้จริงและตลอดไป